

Opinnäytetyö (AMK)
Sosiaali-alan koulutusohjelma
Lapsi- nuoriso- ja perhetyö
2012

Henna Virtanen

VANHEMPIEN KOKEMUKSIA PÄIVÄHOIDON ALOITTAMISESTA PAATTISTEN PÄIVÄHOITOYKSIKÖSSÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaali-alan koulutusohjelma | Lapsi- nuoriso- ja perhetyö

8.11.2012 | 53+3

Ohjaaja Laura Närvi

Henna Virtanen

VANHEMPIEN KOKEMUKSIA PÄIVÄHOIDON ALOITTAMISESTA PAATTISTEN PÄIVÄHOITOYKSIKÖSSÄ

Paattisten päivähoitoyksikössä aloitti maaliskuussa 2012, uusi 2-4-vuotiaiden ryhmä. Ryhmän aikuisina toimivat lastentarhanopettaja ja lastenhoitaja. Päiväkodin johtaja halusi selvittää, miten uuden ryhmän vanhemmat kokivat lastensa päivähoiton aloittamisen. Tutkimuksen tarkoituksena on toimia päivähoitoyksikölle apuvälineenä, päivähoiton aloittamisessa käytettävien menetelmien kehittämiseksi.

Tutkimus selvittää, miten vanhemmat ovat kokeneet päivähoiton aloittamisen, miten yhteistyö henkilökunnan kanssa on sujunut vanhempien näkökulmasta ja millaista yhteistyötä vanhemmat kaipaisivat lisää. Lisäksi se selvittää, mitä mieltä vanhemmat ovat tutustumiskäynnistä, alku- ja kasvatustalkuista sekä lapsen tutustumisesta ryhmään ennen päivähoiton aloittamista.

Kyseessä on laadullinen tutkimus. Kevään 2012 aikana haastattelin seitsemän lapsen vanhempia. Yhdet vanhemmat eivät halunneet osallistua tutkimukseen. Haastattelu toteutettiin teema-haastatteluna ja kaikki haastattelut nauhoitettiin. Ennen haastatteluja jaoin haastattelurungot ja saatekirjeet vanhemmille. Haastateltuani kaikki vanhemmat litteroin haastattelut. Tämän jälkeen teemoittelin aineistoni neljän teeman alle, näin sain kokonaiskuvan jokaiseen teemaan tulleista kommentteista.

Tutkimuksessa selvisi, etteivät vanhemmat erityisesti jännittäneet päivähoiton aloitusta ja olivat kokeneet sen kaikin puolin positiiviseksi kokemukseksi. Pieni, kahdeksan lapsen ryhmä, koettiin, hoidon aloittamista helpottavaksi tekijäksi. Päivähoiton aloituksen vaikutukset lapseen sekä koko perheen arkeen olivat olleet pääsääntöisesti positiivisia. Yhteistyö päivähoiton henkilökunnan kanssa koettiin sujuvaksi.

Vanhempien kehitysehdotuksiksi nousivat päivittäiset pidemmät keskusteluhetket, useammin järjestetyt kasvatustalkut sekä muut erilaiset keinot, lisätä tiedon kulkua puolin ja toisin. Vanhempien mielestä yhteistyössä korostuu tiedon kulku kasvatuskumppanilta toiselle sekä kuunteleva ja keskusteleva vuorovaikutus.

ASIASANAT:

Kasvatuskumppanuus, yhteistyö, varhaiskasvatus, päivähoito, dialogi

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Programme in Social Services | Child Care, Youth and Family Work

8.11.2012 | 53+3

Instructor Laura Närvi

Henna Virtanen

THE EXPERIENCES OF PARENTS WHO'S CHILDREN ARE STARTING IN DAY CARE – AT PAATTINEN DAY CARE UNIT

The purpose of the study was to investigate the experiences and hopes of the parents of the new 2-4 year olds group regarding starting day care. In addition, the goal was to get suggestions for improving co-operation between parents and staff. The new eight-child group started in March 2012, with a kindergarten teacher and a nanny as the adults supervising the group

The study observes how parents have experienced the start of the day care, how co-operation with the staff has gone from the point of view of the parents and what kind of co-operation should there be more of according to the parents. In addition, the study also finds out, what parents think of the introduction tour, the beginning and development discussions and the children meeting the rest of the group before the day care starts.

It was a qualitative research. During the spring of 2012 I interviewed the parents of seven of the children. One set of parents did not want to participate in the study. The interview was carried out as a themed interview and all of the interviews were recorded. Before the interviews I handed out a frame of the interview and a cover letter to the interviewees. After I had interviewed all the parents, I transcribed the interviews. After this I themed my material under four of my themes so I could get the whole picture about the comments in themes.

The study found out that the parents did not, in particular, feel nervous about the start of the day care and had experienced it as an all-around positive experience. The small group of only eight children was seen as an easing factor. The effects on the daily life of the child and family had been generally positive. The co-operation with the staff was experienced as smooth. In interviews with the parents, they felt that it was difficult to assess the overall functionality of the co-operation as it had been going on for such a limited period of time.

The parents suggested longer daily conversations; more frequently arranged developmental discussions and other means to increase the mutual flow of information. In the opinion of the parents, the flow of information and discursive interaction are emphasized in co-operation. The parents hope for a cohesive policy from the staff of the day care center regarding co-operation.

KEYWORDS:

Education partnership, early childhood education, co-operation, day care, dialogue

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 PÄIVÄHOITO JA VARHAISKASVATUSPALVELUT	8
2.1 Varhaiskasvatuksen tehtävät ja merkitys	8
2.2 Varhaiskasvatuksen kehittyminen Suomessa	9
2.3 Varhaiskasvatusta ohjaavat asiakirjat	11
3 KASVATUSKUMPPANUUS PÄIVÄHOIDOSSA	14
3.1 Bronfenbrennerin ekologisen kehityksen teoria kasvatuskumppanuuden taustalla	14
3.2 Kasvatuskumppanuus päivähoiton henkilökunnan ja vanhempien jaettuna kasvatustehtävänä	16
3.3 Kasvatuskumppanuus henkilökunnan ja vanhempien välisenä vuorovaikutussuhteena	17
3.4 Kasvatuskumppanuuden kehittyminen lapsen päivähoiton aikana	19
4 LAPSEN JA PERHEEN TARPEIDEN HUOMIOIMINEN PÄIVÄHOIDON ALOITUKSESSA	22
4.1 Perheiden yksilöllinen huomioiminen päivähoiton aloittamisen yhteydessä	22
4.2 Tutustumiskäynti ja alkukeskustelu	23
4.3 Pehmeä lasku	24
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	26
5.1 Tutkimuksen rajaus ja perustelut	26
5.2 Tutkimuksen tavoite ja tutkimuskysymykset	26
5.3 Tutkimusmenetelmä ja aineiston hankinta	27
5.4 Aineiston analyysi	29
5.5 Tutkimuksen eteneminen	30
6 VANHEMPIEN KOKEMUKSET PÄIVÄHOIDON ALOITTAMISESTAVIRHE. KIRJANMERKKIÄ E	
6.1 Miten vanhemmat ovat kokeneet päivähoiton aloituksen	31
6.2 Miten yhteistyö henkilökunnan ja vanhempien välillä on sujunut vanhempien näkökulmasta	34
6.3 Millaista yhteistyötä vanhemmat kaipaisivat lisää	35
6.4 Mitä mieltä vanhemmat ovat tutustumiskäynnistä, alku- ja kasvat keskusteluista sekä lapsen tutustumisesta ryhmään ennen päivähoiton aloittamista	37

7 TULOSTEN YHTEENVETO	40
8 ARVIOINTI	47
8.1 Tutkimuksen onnistuminen	47
8.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	48
9 POHDINTA	50
LÄHTEET.	52

LIITTEET

- Liite 1. Saatekirje vanhemmille
- Liite 2. Haastattelurunko
- Liite 3. Haastatellut vanhemmat koodeina

KUVIOT

Kuvio 1 Ohjauksen tasot. (Mikkola & Nivalainen 2009, mukaillen)	11
Kuvio 2 Turun kaupungin varhaiskasvatuspalvelut	13
Kuvio 3 Ekologisen kasvun malli. (Hujala, ym. 2007, mukaillen)	14

1 JOHDANTO

Kasvatuskumppanuus on yksi 2000-luvun varhaiskasvatuksen ydinasioista ja siihen liitetään paljon odotuksia hoidon laadun takaamisesta (Kalliala 2012, 93). Kumppanuuden toteutuminen vaihtelee päivähoitoyksiköittäin, eikä se ole itsensänselvyys, vaan vaatii konkreettisia tekoja toiminnan ylläpitämiseksi (Nummenmaa & Karila 2011, 62). Kasvatuskumppanuutta on tutkittu paljon niin vanhempien kuin työntekijöidenkin näkökulmasta. Kuitenkin kumppanuuden merkitys päivähoiton aloittamisen yhteydessä on jäänyt vähälle huomiolle. Kumppanuuden rakentuminen alkaa lapsen aloittaessa päivähoiton, joten aloittamisen merkitystä kumppanuudelle ei tule aliarvioida.

Laadullisen tutkimukseni tavoitteena oli selvittää Paattisten päivähoitoyksikössä, keväällä 2012, aloittaneen 2-4-vuotiaiden ryhmän vanhempien kokemuksia päivähoiton aloittamisesta. Tarkoituksena on myös selvittää, miten vanhemmat ovat kokeneet yhteistyön henkilökunnan kanssa ja miten sitä heidän mielestään tulisi kehittää. Lisäksi tarkoituksena oli selvittää, mitä vanhemmat ajattelevat yhteistyössä käytettävistä menetelmistä. Tutkimus toteutettiin päiväkodin johtajan toiveesta. Tutkimuksen tulosten on määrä olla apuna päiväkodin kehittämisessä. Lisäksi tulokset menevät Turun kaupungin Vasu-työryhmän käyttöön 16.11.2012 pidettävään kokoukseen, jonka aiheena on päivähoiton aloitus. Tarkoituksena on näin tuoda suunnitteluun myös vanhempien näkökulmaa.

Tutkimukseni on kvalitatiivinen haastattelututkimus. Teemahaastattelin yhteensä seitsemän lapsen vanhempia, neljää äitiä ja neljää isää. Haastattelun teemoina olivat 1. Miten vanhemmat ovat kokeneet päivähoiton aloittamisen 2. Miten yhteistyö vanhempien ja henkilökunnan välillä on sujunut vanhempien näkökulmasta 3. Millaista yhteistyötä vanhemmat kaipaavat lisää 4. Mitä mieltä vanhemmat ovat tutustumiskäynnistä, alku- ja kasvatuskeskusteluista sekä lapsen tutustumisesta ryhmään ennen päivähoiton aloittamista. Teemoittelun kautta lähdin analysoimaan aineistoa, jonka avulla saisin käsityksen siitä, mitkä ovat keskeisimmät kehittämistarpeet ja mitkä toimintamallit toimivat hyvin. Teemoit-

telin aineistoni neljän teeman alle. Tämän jälkeen lähdin kokoamaan yhteistä kuvaa siitä, mitä kustakin teemasta oli kerrottu.

Tutkimusraportissani kuvaan ensin varhaiskasvatuksen kehittymistä Suomessa. Tämän jälkeen kerron varhaiskasvatusta ohjaavista asiakirjoista ja palveluista Turussa. Tutkimusraporttini etenee kasvatuskumppanuuden teoriaan ja päivähoidon aloittamiseen liittyviin menetelmiin. Teoriapohjan jälkeen kuvaan tutkimuksessani käyttämiäni menetelmiä, teemahaastattelua ja teemoittelua. Menetelmien jälkeen tulee tulososa, missä ensimmäiseksi kerron tulokset teemoittain ja tämän jälkeen yhteenvetona. Lopussa on tutkimuksen arviointi ja oman työskentelyni pohdinta.

2 PÄIVÄHOITO JA VARHAISKASVATUSPALVELUT

2.1 Varhaiskasvatuksen tehtävät ja merkitys

Lasten päivähoidolla tarkoitetaan, lapsen hoidon järjestämistä päiväkotihoidona, perhepäivähoitona, leikkitoimintana tai muuna päivähoitotoimintana. Päiväkotihoidoa voidaan järjestää tälle toiminnalle varatussa tilassa, jota kutsutaan päiväkodiksi. Perhepäivähoitoa voidaan järjestää myös yksityiskodissa tai muussa kodinomaisessa hoitopaikassa, jota kutsutaan perhepäiväkodiksi. Leikkitoimintaa ja muuta päivähoitotoimintaa voidaan järjestää tätä tarkoitusta varten varatussa paikassa. (Laki lasten päivähoidosta 19.1.1073/36, 1§.)

Varhaiskasvatus on pienen lapsen kasvuympäristössä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka tarkoituksena on edistää lapsen tasapainoista kasvua, oppimista ja kehitystä (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11). Lasten päivähoiton tehtävää voidaan hahmottaa suppeammin tai laajemmin. Suppeammin ajatellen päivähoito on hoitoa, kasvatusta ja opetusta. Laajemmin ajatellen edellisten lisäksi päivähoiton tehtäviin kuuluu kasvatuskumppanuus vanhempien kanssa, verkostotyö muiden ammattilaisten kanssa ja lastensuojelullinen puoli. (Koivunen 2009, 11.)

Päivähoiton tehtävät jakautuvat yksilöidysti viiteen osa-alueeseen. Suotuisan kasvuympäristön luominen, monipuolisen kehitystä tukevan toiminnan tuottaminen, pysyvien turvallisten ihmissuhteiden tarjoaminen, yhteistyössä kotien kanssa lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen sekä vanhempien tukeminen heidän kasvatustyössään luovat päivähoitotyön kokonaisuuden (Järvinen ym. 2009, 90). Näiden tehtävien toteutuminen mahdollistaa laadukkaan varhaiskasvatuksen, mikä vastaa myös laissa määriteltyihin tavoitteisiin.

Yhteiskunnan järjestämä, valvoma ja tukema varhaiskasvatus pohjautuu hoitokasvatus- ja opetustehtäviin. Se on vuorovaikutuksellista ja tavoitteellista yhteistoimintaa ammattilaisten ja vanhempien kesken, jossa lasten

omaehtoisella ja vapaalla leikillä on suuri merkitys. Varhaiskasvatuksen lähtökohtana on varhaiskasvatukselliseen, mutta myös monitieteiseen tietoon ja tutkimukseen sekä pedagogisten menetelmien osaamiseen perustuva kokonaisvaltainen käsitys lasten kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.)

Varhaiskasvatusta järjestetään valtakunnallisten linjausten mukaan päiväkodeissa, perhepäivähoitona ja erilaisina avoimina toimintoina, kuten leikkikouluina ja avoimina päiväkoteina. Varhaiskasvatusta järjestävät kunnat, yksityiset palveluntuottajat, seurakunnat ja yhdistykset. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 11.)

2.2 Varhaiskasvatuksen kehittyminen Suomessa

Päivähoitojärjestelmän juuret sijoittuvat 1800-luvun loppupuolelle, jolloin Suomessa käynnistyi lastentarha- ja seimitoiminta. Tällöin tavoitteena oli ensisijaisesti tukea lasten kasvatusta sekä kohottaa perheiden kasvatuksen tasoa. Suomen itsenäistymisen jälkeen yhteiskunnallisten päivähoitojärjestelmien merkitys muuttui. Päivähoito valtiollistettiin ja samalla siihen lisättiin lastensuojelullinen näkemys. Itsenäistymisen aikaan kotihoito oli edelleen arvostetuin muoto hoitaa lapsia ja päiväkotien ajateltiin olevan vähävaraisia ja huono-osaisia varten. Heitä varten, ketkä eivät osaa itse huolehtia lapsistaan. (Alasuutari 2003, 24.)

Päivähoidon kehitys jatkui melko verkkaisena, 1940- ja 1950-luvuilla järjestelmä ei juuri muuttunut. Suurin osa lapsista hoidettiin edelleen kotona, hoitajani toimi useimmiten lapsen oma äiti. (Alasuutari 2003, 24.) Teollistumisen ja kaupungistumisen aikaan, 1960-luvulla, päivähoidon tarve lisääntyi naisten lisääntyneen työässäkäymisen vuoksi. (Kaukoluoto 2010, 29.) Naisten tasa-arvo pyrkimyksiin vedoten katsottiin, että tasa-arvo ei tule toteutumaan, ennen kuin päivähoitojärjestelmät olisi ratkaistu. 1973 säädettiin laki lasten päivähoidosta, mitä voidaan pitää Suomalaisen päivähoitojärjestelmän mittavimpana hankkeena. (Alasuutari 2003, 24-25.)

Päivähoitolain voimaantulon myötä, 1973, lastentarhat jäivät historiaan. Seimet ja lastentarhat yhdistettiin päiväkodeiksi. Lisäksi laki määritteli puitteet päivähoitoon, perhepäivähoitoon ja leikkitoimintaan. (Järvinen, ym. 2009, 86.) Lain myötä käynnistyi siis täysin uusi vaihe Suomalaisen päivähoitojärjestelmän historiassa. Siinä päivähoito määritettiin kaikille tarvitseville tarkoitetuksi palveluksi ja sen sidos lastensuojeluun ja vähävaraisuuteen katkaistiin. Sitten päivähoitoa määrittelevät säädöksiä on muutettu monesti ja järjestelmä laajentunut huomattavasti. (Alasuutari 2003, 25.)

Päivähoitolain merkittävimpiin muutoksiin luettava, niin sanotun tavoitepykälän (304/1983) lisääminen lakiin, tapahtui 1983. Tämä edelleen voimassa oleva tavoite määrittelee kasvatustyölle konkreettisen tavoitteen. Tavoite on laaja ja sen voi ajatella koskevaksi lapsen koko varhaiskehitystä. Lain mukaan päivähoiton tulee tarjota lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet sekä tukea lapsen fyysistä, sosiaalista ja tunne-elämän kehitystä. Näiden tavoitteiden lisäksi laissa määritellään, että päivähoiton tavoitteena on tukea lasten koteja näiden kasvatustehtävässä. (Alasuutari 2003, 25.) Tästä lain muutoksesta on saanut alkunsa nykyinen kasvatuskumppanuus ajattelu.

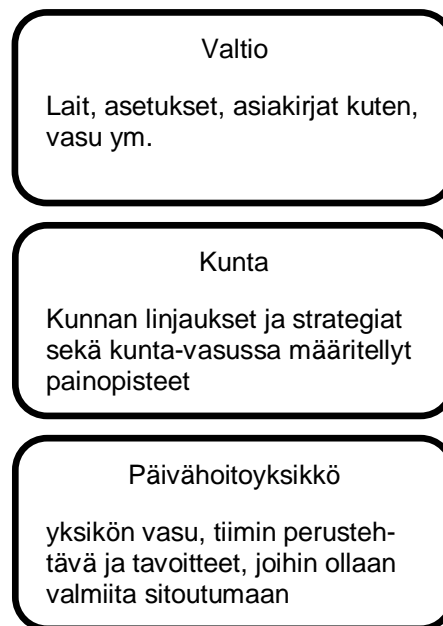
1990-luvulla lakiin lasten päivähoidosta, lisättiin subjektiivinen päivähoito-oikeus. Lisäyksen myötä päivähoiton henkilökunta on tullut viimevuosien aikana lähemmäs perhettä. Se ei ole enää ensisijaisesti sosiaalisesti ja taloudellisesti heikossa asemassa olevien tukemista, vaan painotus on vanhempien ja ammattilaisten välisessä tasavertaisessa kumppanuus suhteessa. (Alasuutari 2003, 25-26.)

Päivähoitoon, kuten muihinkin palveluihin vaikuttaa maan taloudellinen tilanne. Päivähoiton järjestelyissä näkyy, niin 1990-luvun lama kuin 2000-luvun nousu. Taloudellinen tilanne vaikuttaa ryhmien kokoihin ja henkilökunnan pysyvyyteen. Laman aikana ryhmäkoot ovat suuria ja henkilökunnan määrä minimoitua, kun taas taloudellisesti vakaina aikoina pystytään enemmän vaikuttamaan työnteon puitteisiin. (Mikkola & Nivalainen 2009, 9-11.) Tällä hetkellä, 2012, elämme taas aikoja, jolloin yhteiskunnan taloudellisesta tulevaisuudesta ei ole takeita. Näin ollen, kuntapoliittisesti on tehtävä oikeita ratkaisuja resurssien suuntaami-

sen suhteen. Toistaiseksi Turku ei ole merkittävästi karsimaan varhaiskasvatuspalvelujaan.

2.3 Varhaiskasvatusta ohjaavat asiakirjat

Päivähoidon järjestämistä ja laatua ohjaa tänä päivänä laki ja asetus lasten päivähoitosta, valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista sekä vahvasti valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma, Vasu. Vasu tehdään ensiksi valtakunnallisella tasolla, tämän jälkeen kunnittain ja sitten yksiköittäin (THL:n www-sivut, 2012). Jokaisen päivähoito yksikön tulee, omaa varhaiskasvatussuunnitelmaa tehdessä, ottaa huomioon niin valtakunnallinen kuin kunnallinen Vasu. (Mikkola & Nivalainen 2009, 12). Näin kaikilla varhaiskasvatuspalveluja tuottavalla yksiköillä, on samanlainen pohja lähteä suunnittelemaan toimintaansa.

Kuvio 1 Ohjauksen tasot. (Mikkola & Nivalainen 2009, mukailten)

Yksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmien lisäksi jokaiselle lapselle tehdään, yhteistyössä vanhempien kanssa, oma yksilöllinen varhaiskasvatussuunnitelma, jonka pohjalta lähdetään toteuttamaan arkipäiväntyötä (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 9). Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman ase-

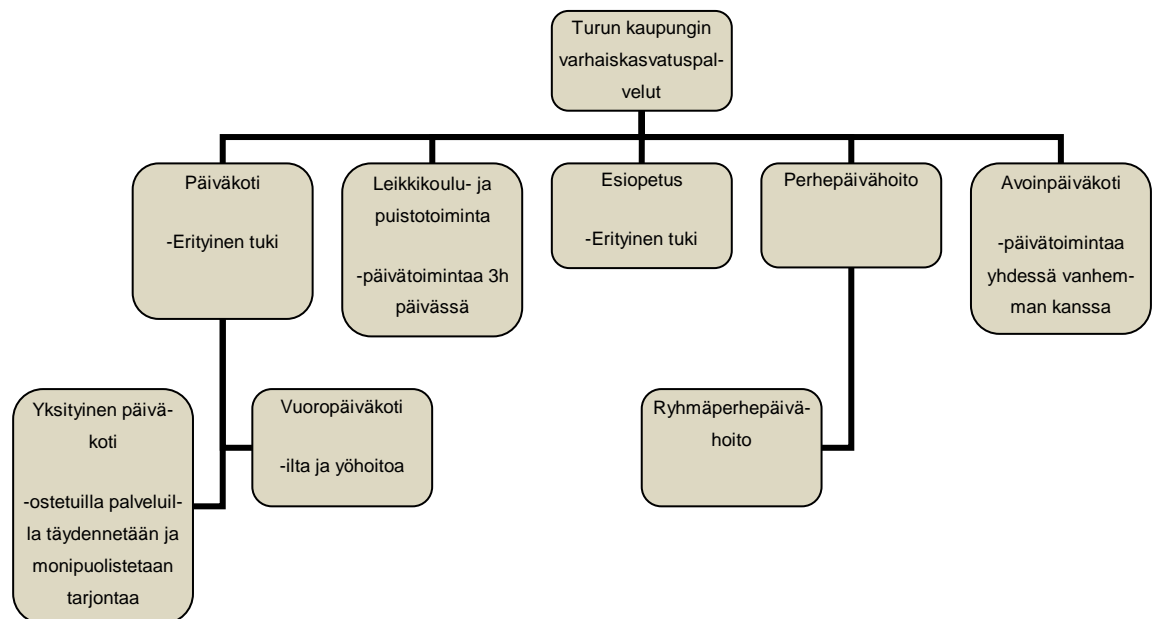
ma päivähoitopalvelujen ohjauksessa on vahva, sillä se on konkreettinen väline, kuntien suunnitelmien tekoon. Kuitenkin kaiken Vasu työn taustalla on lait ja asetukset päivähoidosta.

Yksi päivähoitolain keskeisimmistä sisällöistä on jokaisen perheen subjektiivinen oikeus lapsen päivähoitoon. Päivähoitolain mukaan jokaisella vanhemmalla ja huoltajalla on subjektiivinen oikeus saada lapselleen päivähoitopaikka. (Mahkonen 2012, 35.) Päivähoitopaikan saanti ei ole sidoksissa huoltajan työssäkäyntiin tai perheen muihin olosuhteisiin (Alasuutari 2003, 25). Kunnan tehtävänä on hankkia lapselle hänen tarpeitaan ja mahdollisimman hyvin perheen tarpeita vastaava hoitopaikka ja – muoto. (Mahkonen 2012, 35.) Tämä koskettaa konkreettisesti kaikkia lapsiperheitä ja onkin suomalaisen päivähoitojärjestelmän perusteita. Kaikkien perheiden oikeus saada lapsi päivähoitoon määrittelee kuntien poliittisia päätöksiä muun muassa päiväkotien ja henkilökunnan määrästä. Lisäksi se asettaa kunnalle haasteen palveluiden monipuolisuudesta.

Päivähoitoasetuksessa on määritelty lasten ja aikuisten suhdeluku. Suhdeluku vaikuttaa konkreettisesti päiväkodin arkeen ja kunnan poliittiseen päätöksentekoon. Suhdeluku on yksi aikuinen seitsemää lasta kohden, kun lapset ovat täytäneet kolme. Lasten ollessa alle kolmevuotiaita suhde on yksi aikuinen neljää lasta kohden. Lisäksi suhdelukua muokkaa erityistä tukea tarvitsevat lapset, tällöin suhdelukua mietitään tilannekohtaisesti. (Mahkonen 2012, 74.) Määritellyt suhdeluvut eivät aina toteudu juuri sellaisenaan kuin ne on tarkoitettu. Niitä muokkaavat puolipäiväiset lapset sekä ne lapset, joilla on ainoastaan 11 tai 16 hoitopäivää kuukaudessa.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet-julkaisu, 2004, on THL:n yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, opetusministeriön, Opetushallituksen, Suomen Kuntaliiton ja muiden asiantuntijatahojen kanssa, laadittu opas kuntien varhaiskasvatuksen suunnitteluun. Se pohjautuu valtioneuvoston periaatepäätöksenä vuonna 2002 hyväksymiin varhaiskasvatuksen valtakunnallisiin linjauksiin jotka sisältävät yhteiskunnan järjestämän ja valvoman varhaiskasvatuksen keskeiset

periaatteet ja kehittämisen painopisteet. (THL:n www-sivut, 2012.) Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet – julkaisu ohjaa kuntia ja päivähoitoyksiköitä Vasu:n eli varhaiskasvatuksen suunnitelman teossa. (THL:n www-sivut, 2012). Teos käynnisti Suomessa, varhaiskasvatuksen aktiivisen suunnittelutyön. Vasutyön myötä on haluttu käynnistää lapsilähtöisen ja entistä laadukkaamman toimintakulttuurin luominen. Tavoitteena on ohjata kaikki tahot suunnittelemaan varhaiskasvatuspalveluja omalta osaltaan, niin, että koko maassa on yhtenäiset varhaiskasvatuspalvelut. (Mikkola & Nivalainen 2009, 12–13.)

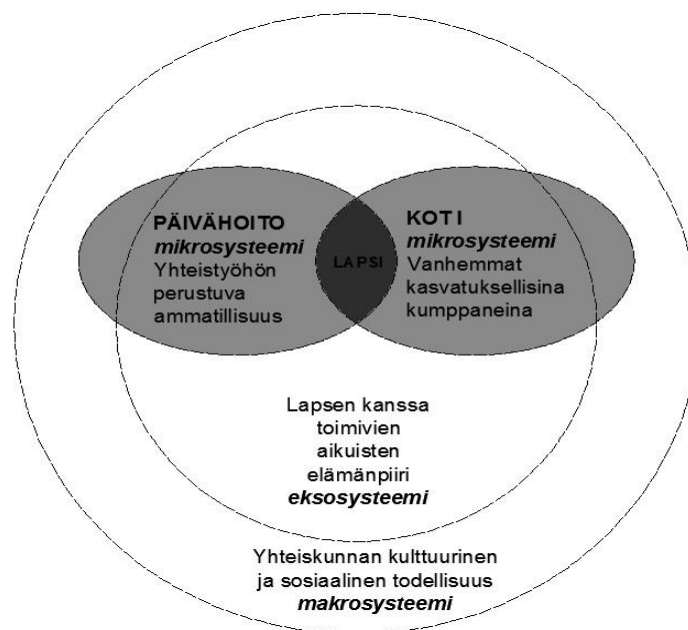
Kuvio 2 Turun kaupungin varhaiskasvatuspalvelut

Turun kaupungin päivähoitopalveluita järjestetään kunnallisena päiväkotitoimintana, perhepäivähoitona ja leikkipuistotoimintana sekä yksityisenä päiväkotitoimintana, ryhmäperhepäivähoitona ja kielileikkikoulutoimintana. (Turun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2005)

3 KASVATUSKUMPPANUUS PÄIVÄHOIDOSSA

3.1 Bronfenbrennerin ekologisen kehityksen teoria kasvatuskumppanuuden taustalla

Bronfenbrennerin ekologisen kehityksen teorian anti Suomalaiselle varhaiskasvatukselle on sen kokonaisvaltaisuus, eli se, että teoria huomioi kehittyvän yksilön vuorovaikutuksen erilaisten kasvuympäristöjen kanssa. Teorian keskeisempänä viestinä ja antina varhaiskasvatuksen kehittämiseksi ja toteuttamiseksi on, että kasvatusta ja kehitystä tapahtuvat toisiinsa nivoutuneissa, erilaisissa ja eritasoisissa systeemeissä. (Puroila & Karila 2001, 204–205.) Ekologisessa teoriassa korostuu kasvatuksen kontekstuaalisuus. Sillä tarkoitetaan sitä näkökulmaa, että lapsi ja hänen kasvuympäristönsä ovat erottamattomat toisistaan. Lapsen toimintaa voidaan ymmärtää vain osana koko ympäristön toimintaa. (Hujala, ym. 2007, 19.)

Kuvio 3 Ekologisen kasvun malli. (Hujala, ym. 2007, mukailten)

Bronfenbenerin ekologisessa kehitysteoriassa on yksilön ympärillä neljä eritasoista systeemiä. Yksilöä lähimpänä on mikrosysteemi jonka jälkeen tulevat meso- ekso- ja makrosysteemit. Ihmisen sosiaalisen ympäristön ajatellaan siis rakentuvan neljästä sisäkkäin rakentuneesta järjestelmästä. Välitöntä ympäristöä, jossa yksilö on itse vuorovaikutuksen aktiivinen osapuoli, kutsutaan mikrosysteemiksi. Tavallisia varhaislapsuuden mikrosysteemejä ovat esimerkiksi koti, päivähoitopaikka ja kaveripiiri. (Puroila & Karila 2001, 207–208.) Kontekstuaalisen kasvun mallissa lapsi nähdään omien mikrotasojensa subjektina. Lapsi osallistuu aktiivisesti toimintaympäristönsä arkeen, ei ole vain vaikutteiden saaja. (Hujala, ym. 2007, 22.)

Mesosysteemi muodostuu, lapsen kohdatessa toisen mikrosysteemin. Tavallisesti lapsen ensimmäinen kokemus mesosysteemistä tulee, kun hän aloittaa päivähoiton kodin ulkopuolella. Tätä kehityksen kannalta tärkeää siirtymävaihetta Bronfenbener nimittää ekologisteksi siirtymäksi (1976,6). Bronfenbenerin mukaan mesosysteemillä voi olla yhtä suuri merkitys lapsen kehitykselle, kuin yksittäisissä mikrosysteemeissä tapahtuvilla tapahtumilla. (Puroila & Karila 2001, 209.) Esimerkiksi lapsen potalla käymisen oppiminen voi olla yhtä paljon kiinni kodin ja päiväkodin välisestä suhteesta, kuin harjoittelun ja opetuksen laadusta. Päivähoitolla, lapsen toisena mikrosysteeminä on suuri merkitys lapsen sosialisoinnin kannalta.

Lapsen kehityksen kannalta ovat tärkeitä, myös ne ympäristöt, joissa hän ei ole itse aktiivisena osapuolena. Nämä järjestelmät ovat eksosysteemejä. Eksosysteemit ovat kehittyvän lapsen lähiympäristöä laajempia systeemejä. Niiden vaikutus kehitykseen tapahtuu välillisesti. Lapsen kehitykseen merkittävästi vaikuttava eksosysteemitason tekijä on vanhempien työolosuhteet. (Puroila & Karila 2001, 209.) Vanhempien työolosuhteet vaikuttavat lapsen kehitykseen välillisesti, sillä vanhempien työolosuhteet vaikuttavat vanhempien käytökseen mikrosysteemeissä, eli perheen sisällä. Eksosysteemin tekijät vaikuttavat näin myös lapsen päivähoiton aloittamisen ajankohtaan ja järjestämiseen.

Bronfenbenerin ekologisessa teoriassa neljättä, eli viimeistä tasoa kutsutaan makrosysteemiksi. Makrosysteemi perustuu siihen, että pääsääntöisesti eri yh-

teiskuntien, kulttuurien ja alakulttuurien toimintoja organisoidaan samalla tavalla. (Puroila & Karila 2001, 209.) Makrosysteemin vaikutus lapsen kehitykselle perustuu siihen, että aika ja kulttuurinen ympäristö määrittävät ne mahdollisuudet ja rajat joiden puitteessa kehitys tapahtuu. Kulttuurit ja alakulttuurit muovautuvat kukin omanlaisekseen muun muassa seuraavien ulottuvuuksien suhteen, kulttuurien sisältämät mikrosysteemien tyypit, mikrosysteemien määrä ja yksilön asema niissä sekä systeemien väliset suhteet. Makrosysteemiä ei siis voida nähdä irrallisena muista systeemeistä vaan se konkretisoituu muissa tasoissa ilmenevinä yhdenmukaisina arvoina sekä ajattelu- ja toimintamalleina. (Puroila & Karila 2001, 214.) Makrosysteemin asenteet ja arvot heijastuvat päivähoiton järjestämiseen.

3.2 Kasvatuskumppanuus päivähoiton henkilökunnan ja vanhempien jaettuna kasvatustehtävänä

Päivähoiton tavoitteena on tukea päivähoitossa olevien lasten koteja näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä kotien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä (Laki lasten päivähoitosta 25.3.1983/304). Tämä laissa määritelty tavoite ohjaa päiväkoteja aktiiviseen yhteistyöhön perheiden kanssa. Valtakunnallisissa varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2005, 31) vanhempien ja henkilökunnan välinen yhteistyö on määritelty kasvatuskumppanuudeksi. Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja kasvatushenkilökunnan tietoista sitoutumista lapsen kasvun ja kehityksen tukemiseen. Kasvatuskumppanuus on vanhempien ja ammattilaisten välistä tasavertaista vuorovaikutusta. Sen pyrkimyksenä on luoda yhteistyömuoto, jossa avoimen keskustelun kautta voidaan jakaa ja reflektoida lapsen kasvuun, kehitykseen ja hoitoon liittyviä kysymyksiä. (Kaskela & Kekkonen 2006, 17.)

Kasvatuskumppanuuteen perustuvassa asiakassuhteessa on samanaikaisesti ja tasavertaisesti käytössä vanhempien sekä kasvatushenkilökunnan tiedot ja taidot toimia lapsen kanssa (Kaskela & Kekkonen 2006, 17). Kasvattajalla on asiantuntijuutta, joka liittyy kasvatukseen, lapsen kasvuun ja kehitykseen sekä

erityisvaikeuksiin. Vanhemmilla taas on yksityiskohtaista tietoa muun muassa lapsen historiasta, luonteesta, tavoista, perheen arjesta ja lapsen sosiaalisesta verkostosta. (Koivunen 2009, 156.) Lapsen vanhemmilla on kuitenkin aina ensisijainen kasvatusoikeus- ja vastuu (Koivula 2004, 81). Heille tulee välittää viesti, että heidän apunsa, lapsen asiantuntijoina on korvaamatonta henkilökunnalle (Koivunen 2009, 158). Yhdistämällä vanhempien ja ammattilaisten tiedot ja taidot saadaan kattava kuva lapsesta ja hänen elämästään kokonaisuutena ja pystytään kokonaisvaltaisesti tukemaan hänen kasvuaan ja kehitystään.

Kasvatuskumppanuuden merkitys ja luonne muuttuu hoitosuhteen kehittyessä. Alussa se keskittyy hoitoon sopeutumiseen, tämän jälkeen se kehittyy jokapäiväiseksi yhteistyöksi kumppaneiden välillä. Aikuisten välinen avoin ja luottava suhde kannattelee lapsen päivähoidonaloitusta (Munter 2001, 48). Lujalla ja vakaalla pohjalla oleva kumppanuus kannattelee lasta ja helpottaa mahdollisen huolen puheeksiottamista.

3.3 Kasvatuskumppanuus henkilökunnan ja vanhempien välisenä vuorovaikutussuhteena

Vanhempien ja päivähoidon henkilökunnan välistä yhteistyötä on kuvattu eri aikoina, erilaisista näkökulmista. Kuvatessa on käytetty käsitteitä yhteistyö, tukeminen ja nyt viimeisimpänä kumppanuus. (Karila 2006, 92.) Bronfenbrennerin ekologisen teorian soveltaminen päivähoitoon, 1980-luvulla, nosti perheiden kanssa tehtävän yhteistyön päivähoitokasvatuksen keskiöön. Kasvatuksen onnistumisen ja päivähoidon laadun kannalta ymmärrettiin, lapsen kahden mikrosysteemin yhteistyön tärkeys. (Hujala, ym. 2007, 114.) Sosiaali- ja terveysalalla on pitkään vallinnut asiantuntijalähtöisyys. Päiväkodin työntekijöitä ei arjessa nimitetä viranomaisiksi, on heillä silti asiantuntija-asema lasten päivähoitossa. Tämä luo tasavertaisen kumppanuuden luomiselle haasteita. (Kalliala 2012, 93.)

Vanhempien ja päivähoidon henkilökunnan välinen vuorovaikutussuhde muodostuu rajapinnalle perheen ja ammattilaisten tietämyksen välille. Rajapinnalla

kohtaavat julkisen vallan ja perheen tiedot ja kokemukset lapsesta ja kasvatuksesta. (Karila, ym. 2006, 95.) Kumppanuutta ohjaavat neljä eri periaatetta kuuleminen, kunnioitus, luottamus ja dialogisuus (Kaskela & Kekkonen, 2006, 32). Näiden periaatteiden kautta luotu vuorovaikutussuhde antaa mahdollisuuden, niin tasavertaiseen vuorovaikutussuhteeseen kuin se on mahdollista, viranomaisen ja asiakkaan välillä.

Kasvatuskumppanuuden edellytyksenä on, että vanhempien ja päivähoitohenkilökunnan välinen yhteistyö on tavoitteellista toimintaa. Keskustelut päivän aikana vanhempien kanssa eivät ole satunnaisia, vaan niillä pyritään tietoisesti kehittämään ja ylläpitämään yhteistyötä. (Hujala, ym. 2007, 115.) Kuuleminen aistihavaintona on kaikille ihmisille luontainen ominaisuus. Kuunteleminen on ihmisen tietoista ja aktiivista toimintaa (Nummenmaa & Karila 2011, 49). Aito kuunteleminen, luo mahdollisuuden perhelähtöiseen ammatillisuuteen. Perhelähtöinen ammatillisuus taas luo pohjan, aidolle kumppanuudelle. Siinä perheen tuoma tieto kasvatuksen suunniteluun, nähdään yhtä tärkeänä, kuin ammattilaisten tieto. (Hujala ym. 2007, 119.)

Ihminen kaipaa luontaisesti toisen ihmisen hyväksyntää. Toisen ihmisen kunnioitus on hyväksymistä juuri sellaisena kuin on. Kunnioittavan suhteen luomisessa haasteellisinta on erilaisuuden kohtaaminen ja hyväksyminen. (Kaskela & Kekkonen 2006, 34.) Erilaisuuden kohtaamisen haasteet korostuvat vaativissa vuorovaikutustilanteissa. Kunnioittavan, aidon kohtaamisen välittyminen asiakkaalle on joskus hankalaa. Sitä helpottaa vuorovaikutussuhteiden tietoinen jakaminen yksityisiin ja ammatillisiin suhteisiin. Ammatilliset suhteet erottuvat yksityisistä sillä, että niissä on tavoite johon pyritään vuorovaikutuksen kautta. Tästä tavoitteen saavuttamisesta on ensisijainen vastuu ammattilaisella. Hän ei kuitenkaan voi taata asiakkaan osallistumista aktiiviseen vuorovaikutukseen. (Kiesiläinen 2001, 254–256.)

Luottamus, kolmas periaate muodostuu kuulemisen ja kunnioituksen kautta. Keskusteluiden kokonaisuudesta rakentuu pohja luottamukselliseen yhteistyöhön. Luottamuksellisen yhteistyön avulla päästään kohti kumppanuutta. (Nummenmaa & Karila 2011, 78.) Useimpien vanhempien mielessä luottamus syntyy

siitä, miten hyvin kasvattaja välittää tietoa lapsesta ja hänen päivästänsä. Kasvattajan sensitiivinen suhde lapseen luo vanhemmille luottamusta kasvatushenkilökuntaan. Osalle vanhemmista luottamus syntyy heidän mahdollisuudestaan vaikuttaa lapsen hoitoon, kasvatukseen ja opetukseen liittyviin asioihin. (Kaskela & Kekkonen 2006, 36-37)

Neljäs periaate, dialogisuus, muodostuu aidosta kuuntelevassa vuorovaikutuksesta (Kaskela & Kekkonen 2006, 38). Dialogi on toisen kutsumista keskusteluun, sen tärkeimpänä tarkoituksena on yhteisen ymmärryksen luominen erilaisissa ympäristöissä. Hyvä ja avoin vuorovaikutus, mahdollistaa dialogisen keskustelun. Dialogin tärkeimpänä lähtökohtana on molempien osapuolten hyväksyminen. Siinä kaikki erilaiset uskomukset, käsitykset ja ajatukset ovat sallittuja. Tavoitteena on löytää yhteinen mielekäs tapa käsitellä erilaisia näkemyksiä. (Nummenmaa & Karila 2011, 47–48.) Dialoginen keskustelu on edellytys kumppanuuden syntymiselle, sillä siinä on tilaa molempien osapuolten tiedoille ja ehdotuksille.

3.4 Kasvatuskumppanuuden kehittyminen lapsen päivähoidon aikana

Kasvatuskumppanuus alkaa heti lapsen aloittaessa päivähoiton. Se lähtee rakentumaan kumppaneiden tutustumisesta toisiinsa (Kaskela & Kekkonen 2006, 41). Tutustuessa kumpikin osapuoli rakentaa kuvaa siitä voiko kumppaniin luottaa. Keskeisimpiä kysymyksiä kumppanuuden rakentumisessa onkin, miten saada vanhemmat luottamaan lastaan kasvattavaan ammattilaiseen. Subjektivisen päivähoito-oikeuden kautta lasten vanhemmat tulevat monenlaisista kulttuurisista lähtökohdista. Tällöin luottamuksen rakentuminenkin on moninaista. Usein, kaikista lähtökohdista tulevat vanhemmat, mainitsevat luottamusta rakentavina tekijöinä työntekijän innostuksen työstä, aidon lapsista välittämisen ja kuulluksi tulemisen. (Karila ym. 2006, 97–99.)

Kumppanuus alkaa yksinkertaistettuna ihmisten tutustumisesta toisiinsa. Kumppanuuden kannalta keskeiset käsitykset liittyvät muun muassa kasvatukseen, kasvatuspäämääriin, vanhemmuuteen ja perheeseen. Näistä asioista on

niin vanhemmilla kuin henkilökunnallakin omat käsityksensä, jotka ovat muokautuneet oman elämäkokemuksen kautta. Kaikkien osapuolten on hyvä tiedostaa omat ajatuksensa, jotta dialoginen keskustelu mahdollistuu. (Karila ym. 2006, 95.) Konkreettisesti tutustuminen tapahtuu hoitajan tutustumiskäynnillä kotiin sekä siellä käydyllä alkukeskustelulla, lisäksi se jatkuu päivittäisten keskustelujen kautta.

Järjestettyjen tutustumiskäytäntöjen jälkeen alkaa lapsen rutiininomainen päivähoitoarki. Hän tulee aamulla ja lähtee iltapäivällä kun vanhempi tulee hakemaan. Päivittäinen vuoropuhelu vanhempien ja kasvattajien välillä on kasvatuskumppanuuden rakentamista arjessa. Keskustelut tuonti- ja hakutilanteissa ovat arvokkaita ja ainut arjen keino vaihtaa kuulumisia kodin ja päivähoiton välillä. Kuulumisten vaihtoon on hyvä ottaa lapsikin mukaan, jotta saadaan kuulla hänen versionsa tapahtumista sekä kotona että päivähoitossa (Kaskela & Kekkonen 2006, 44) Suurelle osalle vanhemmista kuulumisten vaihdot lasta tuotaessa ja hakiessa ovat niitä merkityksellisimpiä yhteistyön muotoja. Henkilökunnan tapa toimia näissä tilanteissa luo vanhemmille kuvaa lasten arjesta. Päivittäiset keskustelut luovat vanhemmille ymmärrystä päivähoitoarjesta. Tämä auttaa vanhempia liittämään lapsen kotona tapahtuvan leikin ja muun toiminnan lapsen kokemukseen päivähoitossa. (Karila ym. 2006, 102.)

Tavallinen ja arkinen vuoropuhelu avaa tilan puhua niin myönteisistä kuin negatiivisistakin asioista. Vanhemmalle on tärkeää kuulla, miten lapsen päivä on mennyt, vaikka se voi henkilökunnasta tuntua tylsältä ja arkiselta niin perheelle se luo kokonaisvaltaisia muistoja lapsen lapsuudesta ja lisää ymmärrystä omaa lastaan kohtaa. Ymmärrys taas tukee vanhempia heidän kasvatustehtävässään. Päivittäiset avoimet keskustelut luovat myös luottamuksellisen ilmapiirin, jossa on helppo ottaa esille vaikeita, henkilökohtaisiakin asioita. (Kaskela & Kekkonen 2006, 44)

Kasvatuskeskustelut ovat kasvatuskumppanuuden rakentumisen keskeisiä areenoja. Niiden tapahtumat muokkaavat merkittäväällä tavalla kumppanuuden rakentumista. Usein keskustelut ovat ammattilaisvetoisia ja he käyttävät enemmän aikaa keskusteluissa. Vanhemmille jää täydentävä ja tarkentava rooli.(Ka-

rila ym. 2006, 107.) Kasvatuskeskustelu on noin kerran vuodessa käytävä vanhempien ja hoitajan pidempi ja syvempi keskustelu lapsen kasvusta ja kehityksestä. Ensimmäinen käydään noin kuukauden jälkeen aloittamisesta ja keskusteluja voidaan käydä useamminkin, jos on tarvetta. (Kaskela & Kekkonen 2006, 44.) Kasvatuskeskustelujen keskeisenä tehtävänä on kasvatuskumppanuuden tukeminen vanhempia ja lapsia kuuntelemalla. Keskeistä on, että vanhemmat saavat kertoa ja kysellä avoimesti lapsensa kasvatuksesta. Toinen keskeinen tekijä on se, että hoitaja kertoo avoimesti lapsen arjesta päiväkodissa. (Nummenmaa & Karila 2011, 63.) Näin saadaan aidosti yhdistettyä ammattilaisten ja oman lapsensa asiantuntijoiden tieto.

Ensimmäisessä kasvatuskeskustelussa tehdään lapselle henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma ja seuraavissa keskusteluissa siihen palataan. Suunnitelman pohjalta on helppo käydä keskustelua lapsen kasvusta ja kehityksestä. Varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset kasvatuskeskustelut ovat luonnollinen jatkumo alussa käydylle keskustelulle. (Kaskela & Kekkonen 2006, 46) Varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteena ovat lapsen yksilöllisyyden ja vanhempien näkemysten huomioon ottaminen (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, 32). Varhaiskasvatussuunnitelman tekeminen yhdessä vanhempien kanssa lujittaa kumppanuussuhdetta ja antaa väylän yhteiselle varhaiskasvatuksen suunnittelemiselle.

4 LAPSEN JA PERHEEN TARPEIDEN HUOMIOIMINEN PÄIVÄHOIDON ALOITUKSESSA

4.1 Perheiden yksilöllinen huomioiminen päivähoiton aloittamisen yhteydessä

Päivähoidon aloittaminen herättää monenlaisia ajatuksia ja mielikuvia vanhemmissa. Ajatuksissa voi pyöriä muun muassa huoli, jännitys, syyllisyys ja innostus uudesta elämäntilanteesta. Kotona vanhemmat pohtivat miten heidän arki tulee muuttumaan ja miten lapsi sopeutuu päivähoitoon. Päiväkodissa henkilökunta puolestaan miettii, millainen lapsi on tulossa päivähoitoon, miten hänen ja perheen perehdyttäminen sujuisi parhaiten ja millaisella henkilökunta rakenteella saadaan perheiden tarpeet parhaiten huomioituiksi. (Munter 2001, 35) Saadaksesen näihin asioihin vastauksia ja hoidon aloituksen mahdollisimman pehmeäksi on tärkeää, että henkilökunta ja vanhemmat tekevät tiivistä yhteistyötä. Aikuisten keskinäinen avoin ja luottava suhde luo lapsen päivähoiton aloituksesta turvallisen (Munter 2001, 48).

Kaikilla lapsilla ja vanhemmilla on yksilöllinen tapa reagoida päivähoiton aloittamiseen. Lapset voivat reagoida päivähoiton aloittamiseen voimakkaasti ulospäin, vetäytyä sisäänpäin tai olla aktiivisesti kiinnostuneita kaikesta uudesta. Tähän kaikkeen vaikuttaa muun muassa aiemmat hoitokokemukset, vanhemman luottamus päivähoiton henkilökuntaa kohtaan ja päiväkodin puolesta järjestetyt aloittamiskäytännöt. (Kanninen & Sigfrids 2012, 67.) Perheiden yksilöllisyyden takia onkin tärkeää, että henkilökunta on ammattitaitoista ja työyhteisössä on selkeät mallit aloittamiskäytännöistä. Perheiden ja lasten yksilöllisyydestä huolimatta merkitsee päivähoiton aloittaminen aina suurta muutosta perheen arkeen. Tähän muutokseen vanhemmat pyrkivät valmistautumaan ennakoiden tulevia erotilanteita, vaikka eivät voikaan niitä täydellisesti ennustaa. Lapsella ei ole valmiuksia ennakoita tulevaa, vaan hän on täydellisesti riippuvainen vanhemmistaan ja päivähoiton aikuisista. (Munter 2001, 35.)

Päivähoidon aloittamiseen liittyvät menetelmät vaihtelevat päivähoitoyksiköittäin. Jokaisella yksiköllä on omanlaisensa tapa hoitaa aloittamiseen liittyvät käytännöt. Kuitenkin kaikilla on yhteinen linjaus, miten yhteistyön tulisi kehittyä ensimmäisistä kohtaamisista lähtien. Seuraavaksi esitellyt menetelmät tutustumiskäynti ja alkukeskustelu sekä pehmeä lasku vaihtelevat toteutukseltaan päivähoitoyksiköittäin.

4.2 Tutustumiskäynti ja alkukeskustelu

Tutustumiskäynti on ennen päivähoiton aloitusta tai pehmeän laskun aikana toteutettu hoitajan käynti kotona, missä keskustellaan perheen odotuksista hoitoa kohtaan ja tutustutaan lapseen sekä hänen perheeseen heille tutussa ja turvallisessa ympäristössä. Tutustumisessa on tärkeää antaa perheelle myönteinen ja lämmin kuva päiväkodista ja henkilökunnasta (Kanninen & Sigfrids 2012, 137). Tutustumiskäynti perheen kotona on kumppanuustoiminnan kautta tullut käytäntömuoto ja luonnollinen jatkumo neuvolassa tehtäville kotitutustumisille. (Kaskela & Kekkonen 2006, 41) Käynti antaa vanhemmalle mahdollisuuden puhua lapsestaan tästä aidosti kiinnostuneelle henkilölle. Se onkin ollut erittäin miellyttävä kokemus suurimmalle osalle vanhemmista. (Kanninen & Sigfrids, 2012, 138)

Perheellä on mahdollisuus valita, missä he haluavat tutustumiskäynnin pidettävän. Luontevin paikka monille perheille on omakoti, mutta osa perheistä haluaa tutustumisen tapahtuvan jossain muualla, kuten päivähoiton tiloissa. Tutustumiskäynnillä käydään aloituskeskustelu, jonka tarkoituksena on tutustua lapseen, perheeseen ja antaa vanhemmille puheenvuoro kertoa lapsestaan. (Kaskela & Kekkonen 2006, 41.)

Tutustuminen ja alkukeskustelu toteutetaan usein perheen kotona, sillä se on vanhemmille turvallinen paikka kertoa tuntemuksistaan päivähoiton aloittamisesta. Usein kotona vanhemmat pystyvät rentoutumaan tilanteessa paremmin ja kertomaan aidosta peloistaan, odotuksistaan ja toiveistaan. Lisäksi kotona tapahtuva keskustelu antaa työntekijälle ainutlaatuisen mahdollisuuden tutustua

perheeseen ja lapseen, heidän omassa ympäristössään. Näin luodaan hyvä perusta luottamukselliselle ja kuuntelevalle yhteistyölle (Kaskela & Kekkonen 2006, 41).

Vanhempien vuorovaikutukseen kohdistamat tavoitteet ja toiveet poikkeavat toisistaan suurestikin, riippuen monenlaisista tekijöistä vanhemmuuteen ja perheeseen, koulutukseen ja työhön sekä elämäntilanteeseen liittyvistä seikoista. Tämän vuoksi ensimmäiseen tapaamiseen tulee luoda mahdollisimman avoin, kyselevä, ennakkoluuloton ilmapiiri, jossa kuunnellaan vanhempia ja annetaan tarvittavaa informaatiota päivähoidosta. (Munter 2001, 49.) Tutustumiskäynnin yhteydessä on hyvä pohtia myös kodin ja päivähoiton perustehtävien eroja. Perheen perustehtävä on paljon muutakin, kuin lasten kasvattaminen, mikä erottaa sen päivähoiton perustehtävästä. Perhe on moninainen kokonaisuus. Saadaksemme kokonaiskuvan lapsen kasvuympäristöstä, on ensisijaisen tärkeää tutustua lapsen kotiin ja perheeseen. (Kiesiläinen 2001, 263–264.)

Tutustumiskäynti ja aloituskeskustelu pyritään käymään ennen kuin lapsi aloittaa päivähoiton. Näin kasvattajalla on aikaa orientoitua siihen millainen lapsi hoitoon on tulossa ja vanhemmilla on aikaa valmistella lasta päivähoiton aloittamiseen. Kun aikuiset ovat tutustuneet toisiinsa jo ennen päivähoiton aloitusta, kannattelee tämä suhde lasta. (Kaskela & Kekkonen 2006, 41–42) Lapsen huomatessa, että oma vanhempi luottaa vieraaseen aikuiseen, uskaltaa lapsikin luottaa ja näin hänen on mahdollisesti helpompi jäädä ja sopeutua päiväkotiin

4.3 Pehmeä lasku

Tutustumiskäynnin ja alkukeskustelun jälkeen seuraa lapsen vastaanotto päivähoitoon ja tutustumisvaihe siellä (Kaskela & Kekkonen 2006, 43). Lapsen ryhmään tutustumista asteittain ensiksi vanhemman kanssa, kutsutaan pehmeäksi laskuksi (Kanninen & Sigfrids 2012, 144). Tutustuminen päivähoitoon kulkee asteittain: ensin vanhempien kanssa, sitten yksin pieniä aikoja ja lopulta jäädään päiväkotiin yksin koko ajaksi. Tutustumisjakson pituus ja vaiheet on hyvä sopia alkukeskustelussa, sillä selkeät toimintamuodot tukevat koko perhet-

tä ja henkilökuntaa hoidon aloittamisessa. (Kaskela & Kekkonen 2006, 43) Pehmeän laskun ensisijainen tarkoitus on yhteistyössä vanhempien kanssa tehdä hoitajat ja päiväkotitutuksi lapselle. Kaikki on lapselle uutta, uudet lapset, ympäristö ja hoitajat. (Kanninen & Sigfrids 2012, 144.)

Olonsa turvattomaksi tunteva lapsi, ei pysty suuntautumaan ulkomaailmaan ja omaksumaan asioita. Vanhemman läsnäolo on välttämätöntä lapsen turvallisuudentunteen takaamiseksi. Vaikka aikuiset tietävät, että päiväkotit on turvallinen, on lapsen sisäinen kokemus hyvin erilainen. Lapsen mielikuvissa hän ei pärjää ilman vanhempiaan. Siksi onkin tärkeää, että lapsi saa turvallisesti tutustua ympäristöön ja uusiin hoitajiin, turvallisen aikuisen läsnä ollessa. (Kanninen & Sigfrids 2012, 144.)

Pehmeään aloitukseen tulisi tähdätä aina. Sen tulisi olla jokaisen aloittavan lapsen oikeus, riippumatta siitä, kuinka helpoksi tai vaikeaksi aloittaminen ennakoitaa. Päivähoidon aloittaminen tuo väistämättä lapsen elämään monia muutoksia, siksi on pehmeän laskun aikana etsittävä ja mahdollistettava kaikki ne asiat lapsen elämässä, jotka rakentavat pysyvyyttä ja jatkuvuutta lapsen kokemuksiin. Samalla luodaan tilanteita, jotka auttavat lasta uuden kohtaamisessa. Jokaisessa päiväkodissa jokaisen perheen kanssa voidaan etsiä perheelle paras tapa toteuttaa pehmeä lasku. Vähimmäisvaatimuksena voidaan pitää vähintään yhtä tapaamista perheen kanssa ennen hoidon alkua ja vähintään viikon jaksoa hoidon alettua, jolloin vanhempi on lapsen kanssa päiväkodissa. (Munter 2001, 58.)

Vanhemmalla ja hoitajilla on molemmilla oma roolinsa pehmeässä laskussa. Pehmeän laskun aikana vanhempi saa lisää tietoa päiväkodin toimintakäytännöistä ja ajatusmalleista ja hoitaja tutustuu lapseen ja hänen perheeseensä. Tutustumiskäynnillä saadut tiedot lapsen luonteesta ja toimintatavoista syventyvät ja tulevat todellisiksi. Hoitajat tukevat vanhemman aktiivista läsnäoloa. Vanhemmalla voi olla aluksi hankalaa löytää oma roolinsa ryhmän arjessa. Tarkoituksena on, että aluksi vanhempi on aktiivisesti mukana päivän rutiinitilanteissa. Myöhemmin hän vetäytyy taustalle, kuitenkin aina niin, että lapsi tietää missä vanhempi on. (Kanninen & Sigfrids 2012, 145.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

5.1 Tutkimuksen rajaus ja perustelut

Kiinnostus ja tarve tutkimukseeni syntyivät kun aloitin harjoitteluni Turun kaupungin Paattisten päivähoitoyksikössä keväällä 2012. Pääsin harjoitteluun keväällä aloittaneeseen ryhmään, jossa oli ajankohtaista pohtia, miten päiväkodin ja kodin välinen yhteistyö päivähoiton aloittamisessa on organisoitu. Pyyntö tutkimuksen tekoon ja sen aihe tuli päiväkodin johtajalta. Hänen mielestään oli tärkeää haastatella vanhempia ja kysyä, miten aloittaminen on heidän näkökulmastaan sujunut. Näin saadaan arvokasta tietoa, miten mahdollisesti parantaa aloituksen sujuvuutta. Tällaista tutkimusta ei ole ennen toteutettu kyseisessä päiväkodissa, joten aiempaa vertailupohjaa tuloksiin ei ole. Lisäksi tulokset menevät Turun kaupungin Vasu-työryhmän käyttöön 16.11.2012 pidettävään kokoukseen, jonka aiheena on päivähoiton aloitus. Tarkoituksena on näin tuoda suunnitteluun myös vanhempien näkökulmaa.

Tutkimus rajattiin vanhempien näkökulmaan sillä, se vastaa parhaiten tutkimuksen tavoitteeseen antaa päiväkodin henkilökunnalle tietoa ja ideoita siitä, miten parantaa päivähoiton aloittamista. Hoitohenkilökunta pyrkii jatkuvasti miettimään ja kehittämään hoidon aloittamisen sujuvuutta, mutta on hankalaa nähdä asiaa vanhempien näkökulmasta. Tämän takia tutkimus päätettiin tehdä haastattelututkimuksena uuden ryhmän vanhemmille. Näin saadaan heiltä itseltään omin sanoin kerrottuna mitä mieltä he ovat.

5.2 Tutkimuksen tavoite ja tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tavoitteena oli antaa päivähoiton henkilökunnalle tietoa siitä, miten vanhemmat ovat kokeneet päivähoiton aloituksen ja muun yhteistyön hoitohenkilökunnan kanssa, sekä saada vanhemmilta konkreettisia kehitysehdotuksia yhteistyön parantamiseksi. Lisäksi tavoitteena oli saada tietoon vanhempien tuntemuksia ja mielipiteitä aloitukseen liittyvistä menetelmistä.

Tutkimuskysymykset:

1. Miten vanhemmat ovat kokeneet päivähoidon aloittamisen?
2. Miten yhteistyö vanhempien ja kasvatushenkilökunnan välillä on sujunut vanhempien näkökulmasta?
3. Millaista yhteistyötä vanhemmat kaipaisivat lisää?
4. Mitä mieltä vanhemmat ovat tutustumiskäynnistä, alku- ja kasvatust keskusteluista sekä lapsen tutustumisesta ryhmään ennen päivähoidon aloittamista?

5.3 Tutkimusmenetelmä ja aineiston hankinta

Tutkimus on kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimus. Laadullisella tutkimuksella pyritään ilmiön kuvaukseen ja sille mielekkään tulkinnan antamiseen. Tavoitteena on ilmiön syvälinen ymmärtäminen. Laadullinen tutkimus keskittyy prosessin tutkimiseen. Ollaan kiinnostuneita merkityksistä, miten ihminen kokee ja näkee reaali maailmaa. (Kananen 2008, 24–25.) Laadullisen tutkimuksen metodeja ovat muun muassa haastattelu, havainnointi, tekstianalyysi ja litterointi (Metsämuuronen 2001, 14). Laadullisessa tutkimuksessa pyritään erilaisten ihmistä lähellä olevien metodien kautta ymmärtämään ilmiöitä.

Tutkimus toteutettiin haastattelu tutkimuksena. Haastattelu on ennalta suunniteltua, haastattelijan ohjaamaa keskustelua haastateltavan kanssa (Metsämuuronen 2006, 113). Haastattelussa haastattelija kysyy haastateltavalta kysymyksiä koskien henkilön faktoja, kokemuksia tai mielipiteitä. Haastattelukysymyksillä pyritään valottamaan ja saamaan tietoa varsinaisiin tutkimuskysymyksiin. (Kananen 2008, 73.) Haastattelun eettisyyden turvaamiseksi, on haastattelijan tehtävä haastateltavalle selväksi, että kaikki hänen kertoma materiaali pysyy salassa. Haastattelu on sopiva tekniikka kun halutaan havainnollistavia esimerkkejä, mahdollisuus täsmentää ja hakea tarkempia vastauksia tai kun on pelko, että vastaajalla olisi heikko motivaatio vastata ilman henkilökohtaista kontaktia (Metsämuuronen 2006, 113).

Valitsin tutkimukseni aineistonkeruumenetelmäksi puolistrukturoidun eli teema-haastattelun. Teemahaastattelussa edetään ennalta päätettyjen teemojen ja niitä tarkentavien kysymysten varassa. Teemat voidaan esittää haastateltaville jo ennen haastattelua, tai ne voivat tulla ilmi haastattelun aikana. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 75.) Päätin antaa teemat ja johdattelevat kysymykset vanhemmille ennen haastatteluja, sillä se rikastaa haastattelun sisältöä, siinä tapauksessa jos haastateltavat ovat niukkasanaisia. Tuttuihin teemoihin on helpompaa vastata, kuin yllättäviin kysymyksiin. Lisäksi tutkijan ennalta antamat kysymykset luovat luottamusta ja näin kannustaa osallistumaan tutkimukseen.

Teemat valitaan tutkimuskysymyksiin mahdollisimman hyvin vastaaviksi. Periaatteessa ne pohjautuvat tutkimuksen viitekehukseen eli jo tiedettyyn tietoon. Teorian painottaminen kysymyksissä vaihtelee sen mukaan, kuinka paljon sallitaan intuitiivisia ja kokemusperäisiä pohdintoja vastauksissa. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 75.) Haastattelussani sallin kokemusperäisen tiedon kertomisen, sillä se oli tutkimuskysymysteni kannalta välttämätöntä. Tavoitteenani on selvittää miten vanhemmat ovat kokeneet lastensa päivähoidonaloittamisen ja mitä he päiväkodilta odottavat. Teemojen tarkoituksena on varmistaa, että kaikki halutut osa-alueet käydään läpi (Kananen 2008, 74). Ne helpottavat sekä haastattelijaa että haastateltavaa haastattelutilanteessa ja näin tukee tutkimuksen onnistumista.

Laadullisen tutkimuksen haastatteluaineiston keruussa voidaan käyttää kuvan tai äänen tallennusta. Tekniset ratkaisut, oikein käytettynä, tuovat varmuutta ja lisäävät tulosten luotettavuutta. Tallentaminen mahdollistaa tilanteeseen palaamisen, vastausten tarkistamisen ja syventämisen. (Kananen 2008, 79.) Lisäksi nauhoittaminen helpottaa tutkimusraportin kirjoittamisessa, sillä on helppoa ottaa suoria lainauksia haastatteluista elävöittämään ja havainnollistamaan tutkimuksen tuloksia. Päätin nauhoittaa haastattelut nauhurilla, jotta saisin haastattelutilanteesta mahdollisimman rennon ja aidon

Haastattelujen jälkeen materiaali litteroidaan, eli puretaan kirjalliseen muotoon, jolloin niitä voidaan käsitellä manuaalisesti tai ohjelmallisesti. Litteroinnissa voidaan erottaa kolme eri tasoa tarkkuuden suhteen. Usein riittää kuitenkin, lau-

seen ydinajatuksen kirjaaminen ylös. Litteroinnin kolme tasoa on sanatarkka, yleiskielellinen ja propositiotason litterointi. (Kananen 2008, 80.) Valitsin litterointini tasoksi propositiotason. Siinä kirjataan ylös ainoastaan sanoman ydinsisältö (Kananen 2008, 81). Tutkimukseni kannalta ei ole merkittävää, miten vanhemmat ovat vastanneet kysymyksiin vaan mitä he vastaavat. Tutkimukseni kannalta on oleellista, että saan poimittua haastatteluista ne konkreettiset kokemukset ja toiveet joita vanhemmat esittivät.

5.4 Aineiston analyysi

Litteroituani haastattelut lähdin teemoittelemaan vastuksia neljän teeman alle. Teemat ovat samat, kuin tutkimuskysymykseni 1. Miten vanhemmat ovat kokeneet päivähoiton aloittamisen? 2. Miten yhteistyö vanhempien ja kasvatushenkilökunnan välillä on sujunut vanhempien näkökulmasta? 3. Millaista yhteistyötä vanhemmat kaipaavat lisää? 4. Mitä mieltä vanhemmat ovat tutustumiskäynnistä, alku- ja kasvatuskeskusteluista sekä lapsen tutustumisesta ryhmään ennen päivähoiton aloittamista? Teemoittelu on laadullisen aineiston pilkkomista ja kokoamista valittujen teemojen alle. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 93.) Siinä kunkin teeman alle kerätään haastatteluista teemaan liittyvät kohdat tiivistettyinä. (Kananen 2008, 91). Teemahaastattelun jälkeen oli luonnollista lähteä teemoittelemaan, sillä haastatteluun mietityt teemat muodostavat itsestään jäsenyyksen aineistoon. Teemoittelussa on tärkeää se, mitä kustakin teemasta on sanottu. Tämä erottaa sen, yksinkertaisemmasta luokittelusta, missä on tarkoituksena vain jakaa aineisto pienempiin osiin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 93.) Teemoittelussa tarkastellaan niitä aineistosta nousevia piirteitä, jotka nousevat esille useissa haastatteluissa. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 173). Tarkoituksena on saada ymmärrys kustakin teemasta erikseen ja lisäksi pohtia niiden yhteyttä toisiinsa.

Toteutin teemoittelun taulukoinnin avulla. Taulukon pystysarakkeet nimesin teemoilla yhdestä neljään ja vaakariveille sijoitin kunkin haastattelun erikseen. Syntyneisiin laatikoihin keräsin jokaisesta haastattelusta, kyseiseen teemaan

liittyvät kommentit. Näin sain tiiviin taulukoinnin siitä, mitä vanhemmat ovat vastanneet kunkin teeman kysymyksiin. Analyysin selkeyttämiseksi, teemat olivat ennalta määritelty haastattelurungossa. Teemoiteltuani haastattelujen aineiston, lähdin värikoodaamaan jokaisesta teemasta erikseen siitä nousevia kommentteja. Koodasin eriväreillä yhdistävät, erottavat ja yksittäiset tekijät teemoista. Näin sain yhteenvedon mitä, kustakin teemasta oli sanottu. Näiden tietojen kautta jatkoin analyysiani tehden päätelmiä ja yhteenvetoja aineistostani.

5.5 Tutkimuksen eteneminen

Tutkimuksen teko alkoi huhtikuun 2012 lopulla, kun yhdessä ohjaavan opettajan ja päiväkodin johtajan kanssa muotoilimme tutkimuksen aiheen. Aihe lähti muotoutumaan, kun mietimme mitä uudessa ryhmässä voisi tutkia. Luonnollinen vastaus oli, että otetaan selvää miten uusien lasten vanhemmat ovat kokeneet päivähoidon aloittamisen ja miten sitä heidän mielestään voisi kehittää. Aiheen muotouduttua, keräsin teoreettista taustaa ja tietoa tutkimusmenetelmistä. Koottuani tietoperustaa lähdin muotoilemaan haastattelurunkoa. Päädyin teemahaastatteluun, sillä teemojen kautta on selkeää lähteä analysoimaan aineistoa.

Haastattelurungon luomiseen minulla oli teoriakirjallisuuden lisäksi, Paattisten päivähoitoyksikössä käytössä olevat alkukeskustelurunko sekä päivähoidon aloitusta seuraava vuorovaikutusta tukeva haastattelun runko. Näissä esille tulneiden teemojen pohjalta lähdin muotoilemaan runkoa, mikä vastaisi minun tutkimuksena kysymyksiin parhaiten. Koottuani haastattelurungon ja kirjoitettuani saatekirjeen, jaoin ne vanhemmille. Jakaessani kerroin haastattelusta muutamalla sanalla ja sovimme kunkin vanhemman kanssa, miten pitäisimme haastattelun.

Vanhemmat ottivat tiedotteet mielellään ja olivat valmiita yhteistyöhön. Ymmärsivät, kuinka tärkeästä tiedosta on kyse. Tämä selvisi jo kertoessani tutkimuksestani ensimmäistä kertaa, sain paljon positiivisia kommentteja, kuinka tärkeä aihe on. Ryhmässä oli kuuset vanhemmat, joista viidet suostuivat haastatte-

luun. Yhteensä haastattelin kolmet vanhemmat, yhden isän ja yhden yksinhuoltaja äidin. Siis 4 isää ja 4 äitiä. Kaikki haastateltavat olivat lasten biologisia vanhempia.

Tavoitteenani oli tehdä haastattelut perheiden kotona niin, että molemmat vanhemmat olisivat paikalla. Kuitenkin vain kaksi haastateltavista perheistä halusi haastattelun olevan kotonaan ja kolmesta perheestä oli paikalla molemmat vanhemmat. Kotiin meneminen tuntui monille liian paljon aikaa vievältä. Päiväkodilla, lasta hakiessa tein kaksi haastattelua ja yhden ennen perheiltaa, koska se oli perheille kätevää. Vanhempien työt ja harrastukset hankaloittivat molempien vanhempien paikalle pääsyä.

Sain sovittua kaikki haastattelut toukokuulle, suunnitelmani mukaan. Haastattelutilanteet olivat luonnollisia, avointa keskustelua, ennalta tutun haastattelurungon mukaan. Jokainen vanhempi oli alustavasti tutustunut haastattelurunkoon, joten yllätyskysymyksiä ei tullut. Nauhoitin haastattelut, jotta pystyin keskittymään haastattelutilanteeseen ja sain varmasti kaikki ideat ja kommentit talteen. Haastattelutilanteet kehittyivät melko eritavalla ja ihmisen persoonalliset erot tulivat hyvin esiin. Yksi haastattelu kesti puolitoista tuntia kun muut kestivät 30 minuutista 45 minuuttiin. Vanhempien kiinnostus ja tieto varhaiskasvatuksesta ja omien lasten päivähoidosta vaihteli paljon, sen huomasi vastauksien ja keskustelun pituudesta ja ilmapiiristäkin.

Haastateltuani kaikki vanhemmat, litteroin haastattelut kesän aikana. Tein jokaiselle haastattelulle oman taulukon, mihin keräsin pääkohdat haastattelun kuluksista kunkin kysymyksen kohdalta. Litteroituani kaikki haastattelut keräsin tulokset yhteiseen taulukkoon tutkimuskysymysten eli teemojen mukaan, tästä taulukosta saan selkeän työkalun analyysia varten. Taulukosta värikoodasin kuhunkin tutkimuskysymykseen liittyvät kommentit ja niiden kautta analysoin kunkin kysymyksen. Tutkimusraportin lisäksi tulokset menevät Turun kaupungin Vasu-työryhmän käyttöön 16.11.2012 pidettävään kokoukseen, jonka aiheena on päivähoiton aloitus. Tarkoituksena on näin tuoda suunnitteluun myös vanhempien näkökulmaa.

5.6 Miten vanhemmat ovat kokeneet päivähoiton aloituksen

Vanhemmat kokevat päivähoiton alun aina yksilöllisesti, siksi on arvokasta saada tietää mahdollisimman monen perheen kokemuksia aloittamisesta. Ensimmäisen teeman tarkoituksena olikin selvittää, miten vanhemmat ovat kokeneet päivähoiton aloittamisen. Minkälaisia tuntemuksia oli ennen hoidon aloittamista ja millaisia on ollut hoidon aloittamisen jälkeen. Teema muotoutui tutkimuskysymysten kautta. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää vanhempien kokemuksia ja havaintoja päivähoiton aloittamiseen liittyvistä tekijöistä, näin ollen teema on oleellinen saadakseni vastauksen.

Kaksi kahdeksasta vanhemmasta mainitsi jännittäneensä lapsen päivähoiton aloittamista.

Vajaa puol vuotta he kerkis siel olemaan, siel perhepäivähoitajalla --- Et ehkä, ehkä mua vähä jännitti enemmän ku lapsia, lapsia. Mut tota mä tiesin et hyvin se menee varmasti. H1

Tämä ei kuitenkaan ollut mitenkään sidoksissa siihen, olivatko lapset olleet ennen hoidossa, sillä molempien lapset olivat olleet hoidossa ennenkin. Neljässä haastattelussa vanhemmat toivat esille, että lapset tai lapsi on ollut aiemmin perhepäivähoitossa tai ryhmäperhepäivähoitossa. Yhdessä kävi ilmi, että kyseinen ryhmä oli perheen lapsille ensimmäinen hoitopaikka. Aiempi hoitopaikka koettiin vanhempien jännitystä lievittäväksi tekijänä.

Toinen jännittäneistä vanhemmista mainitsi isomman ryhmän jännittäväksi tekijäksi, toinen ei erikseen selvittänyt jännityksen syytä.

Mua jännitti just lähinnä se, itteeni, just ku täs on kuitenkin aika iso ryhmä ton ikä-selle, ku hän on kolme-vuotias. Ni aika paljon se mietitytti, et kuin paljon se stressaa, et on tosi paljon ihmisiä niinku enemmän. H2

Kyseisen ryhmän koko nousi esiin myös positiivisesti. Kahdessa haastattelussa mainittiin aloitusta helpottavaksi tekijäksi pieni, kahdeksan hengen ryhmä, kahdella aikuisella. Vanhemmat kokivat, että lapsi on helpompaa jättää päivähoitoon, kun on tunne, että aikuisilla ryhmässä on aikaa olla lasten kanssa ja huo-

mioida heidän tarpeensa. Pieni ryhmä luo turvallisuuden tunnetta ja lisäsi luot-
tamusta siihen, että ryhmän aikuisilla on ryhmä hallinnassaan.

Tietyst tää on, niinku, oli se pieniryhmä siinä heti, ettei ollu semmonen valtavan
suuri lauma lapsia, mihin lapset tulee, niin kasvovat, niinku siinä mukana hienos-
ti. H1

Muita positiivisia tekijöitä vanhemmat mainitsivat muun muassa hoidossa ole-
van säännöllisen päivärytmin ja päivähoiton tuoman helpotuksen vanhempien
omaan arkielämään. Yrittäjävanhemmat kuvasivat arjen helpottuvan, kun koto-
na tehtävä työmäärä puolittuu. Lastenhoito oli aina pois työnteokoajasta, nyt työt
saa hoidettua paremmin. Vanhemmat kertoivat päivähoiton aloittamisen vaikut-
taneen pääsääntöisesti positiivisesti lapsiin. Itsenäisyys ja oma-aloitteisuus ovat
lisääntyneet, leikit ja laulut kotona rikastuneet, puhe kehittynyt ja reippaus li-
sääntynyt.

Siel hoidos, ni hän saa ulkoilla reippaasti ja siel on semmost selkeet rytmii, sitte
ni menee kivemmin päivä, on varmaa sillee tyytyväinen. --- joo, ja sit just toi pu-
humaan oppiminen on tosi kiva, että hän on oppinu hirveen pal puhumaan. H4

Lisäksi yhdet vanhemmat mainitsivat sairastelun vähentyneen, mikä on vastoin
yleensä ymmärrettyä, että päiväkodissa olevat lapset sairastavat paljon. Tämä
on tietysti tapauskohtaista ja onhan se selvää, että mitä enemmän on lapsia
yhdessä sitä useampi tauti siellä kiertää.

Ja sit todellaki siit on tosi tyytyväinen et nyt ei oo sairastellu yhtää, sen jälkee ku
tänne tuli. Et tosa, siel aika paljon sairasteli siel perhepäivähoidossa, et täsä on
tosi hyvin menny siihen nähden tä alotus. H2

Negatiivisia huomioita vanhemmat mainitsivat lisääntyneen kinastelun lasten
kesken kotona ja aggressiivisen käyttäytymisen lisääntymisen.

Voi olla, et jos he on tääl vähän kiltimmin, ni he tappelee pikkase enemmän ko-
ton. H5

Et ainoo sit on tosiaan ollu nä tämmöset vaikutteet mitä on tullu jostain lapsista,
ni ne, niit on ni, ni niist huomannu, et kotona näkyy käytöksessä ja tämmöttis.---
Niist vaikutteista joo, tääl ilmeisesti on joku semmonen lapsi, mikä antaa sem-
mosii vaikutteit, et me ollaan kotona kuitenkin huomattu, et se ei oo meidän lasta
yhtään. Se on vähän ikävä puoli, jos haetaan ikävää puolta siihen. — mut ne vai-
kutteet on hirveen voimakkaasti näkyne meidän lapsessa, et se on tosi ikävää.
H3

Vanhemmat näkevät niin negatiiviset kuin positiiviset vaikutteet ulkoapäin tulevana. He kokevat, että lapsi saa ollessaan kanssakäymisessä muiden lasten kanssa, automaattisesti hyviä ja huonoja vaikutteita. Keskusteluissa ei tullut ilmi, miten vanhemmat ajattelivat omien lastensa roolia vaikutteiden antajana. Niin hyvissä kuin huonoissa vaikutteissa vanhemmat selittivät muutokset ulkoisilla tekijöillä kuten ryhmän kasvamisella, ohjaamisen toiminnan merkityksellä ja toimintaympäristön fyysisillä puitteilla.

5.7 Miten yhteistyö henkilökunnan ja vanhempien välillä on sujunut vanhempien näkökulmasta

Kaikissa haastatteluisa kävi ilmi, että vanhemmat ovat olleet tyytyväisiä yhteistyöhönsä kasvatushenkilökunnan kanssa. Heidän mielestään henkilökunta on ammattitaitoista ja reagoi aktiivisesti vanhempien huomioihin ja kehittämisehdotuksiin.

Iso kiitos siitä, että just tähän yhteenkin asiaan, kun mä siitä sanoin niin heti puututtiin, et niinku, jos tulee jotain tällasii ikävämpiikin, niin heti henkilökunta reagoi siihen kuitenkin. H3

Ryhmässä järjestettiin keväällä 2012 perheilta. Kolmessa haastattelussa vanhempi toi perheillan esille positiivisena yhteistyönmuotona. Perheiltä kehuttiin muun muassa siitä, että koko perhe saa nähdä, missä lapsi päivänsä viettää. Lisäksi vanhemmista oli mukavaa nähdä, miten oma lapsi toimii ryhmässä ja näin saada vähän kuvaa siitä, millaisia lapsen päivät hoidossa ovat.

Mulla just ite, ku mulla ei oo ajokorttia, ni mä en sillee tuu hakee. Ni mä en sillee niinku niin usein oo ehkä heidän kaa tekemisissä. Mut nyttekki just ku on toi, mikä se on se perheilta, ku ens viikol järjestetään, ni tollaset mun mielest, niinku lisää sellast niinku et tulee tutuiks tän paikan ja niitten niinku ihmisten kans, ja sillee niinku et pääsee enemmän osaks , siihen lapsen päivittäiseen arkeen, mitä se täällä kokee. Et just seki on mun mielest tosi positiivinen juttu. H2

Lisäksi eräs vanhempi totesi pienen ryhmän helpottavan yhteistyötä, sillä silloin aikuisilla on enemmän aikaa kertoa lapsen päivästä.

Se tietysti on hyvä, et ku on ryhmä pieni ni henkilökunnalla on aikaa muutama sana vaihtaa miten on päivä menny ja näin et. H3

Informaation kulku, nousi esiin kaikissa haastatteluissa. Informaatio kulkee vanhempien mukaan hyvin. Kotiin tulevat laput, kuten viikko-ohjelma ja muut tiedotteet toimivat haastateltavieni mukaan hyvin. Eräs vanhempi mainitsi hoitajien henkilökohtaisten numeroiden olevan hyvä keino sujuvaan yhteydenpitoon.

Se tiedonkulku, mun mielest on sinäänsä just, et tulee se selkee lappu sieltä. --- Kiva kuulla muista lapsista vähän. H1

Negatiivisiksi asioiksi yhteistyössä vanhemmat kertoivat sen, että lapsen oman ryhmän hoitajia ei aina näe aamuisin tuodessa ja iltapäivisin hakiessa. Huonoiksi puoliksi mainittiin myös se, että toinen vanhempi saa enemmän informaatiota kuin toinen. Yksi vanhemmista kommentoi päiväkodin kesähoidon informaatiota huonoksi ja sekavaksi. Tiedotuksessa tuli ristikkäisiä tietoja ja liian myöhään.

Mul on ainakin vähän se, et yhteistyössä ei, siin mitään vikaa, mut se, että nä hoitojat, jotka heidän kans päivän on, niin pääsääntöisesti ei oo viel aamulla tullu ku mä vien heiät ja sit taas usein lähteny pois, ku mä haen heiät. --- Siit tulee ehkä katkoo sen takii ku ei niinku näe. H1

Se kesätiedotus, se oli vähän huono. Mun mielest se on ollu tosi huono, et, et, niis lapuis oli, on tullu myöhäs ja sit, lapuis epävarma ja ku juttelee henkilökunnan kans, ni se onki yht äkkii varma se heiän hoitopaikka. H5

5.8 Millaista yhteistyötä vanhemmat kaipaivat lisää

Vanhemmat kaipaivat enemmän aikaa keskustella lapsen oman ryhmä aikuisen kanssa päivittäin. Kaikissa haastatteluissa nousi esille päivittäisten keskustelujen merkitys yhteistyössä. Vanhemmat haluavat tietoa, miten lapsen päivä on sujunut ja millaista arki on. Yhdet vanhemmat toivoivat viikoittaista pidempää keskusteluhetkeä lapsen hoitajan kanssa. He perustelivat toiveen sillä, että saisivat entistä kattavamman kuvan lapsensa kasvusta ja kehityksestä sekä lisäksi kasvatusyhteistyö tehostuisi.

Tai sitten joku viikoittainen semmonen, että vaihdettais niinku --- et olis sellanen hetki, niinku missä just vaihdettais ne päällimmäiset asiat, mitä tällä tai mitä viime viikolla on tapahtunu. H1

Toisaalta eräältä vanhemmalta tuli kommentti, että kaikki ylimääräinen keskustelu haku- ja tuontitilanteissa on turhaa, jos kaikki on mennyt hyvin.

Jos heil menee hyvin päivä, ni ei heiän tarvi jäädä tohon turisemaan, mun mielest. H5

Samoilta vanhemmilta, ketkä toivoivat viikoittaista keskusteluhetkeä, tuli toiveena myös, että hakutilanteessa olisi mahdollista keskustella hoitajan kanssa ennen kuin kohtaa lapsen. Näin aikuisilla olisi hetki aikaa keskustella ennen kuin lapsi tulee ja vie kaiken huomion. Vanhempien mukaan tämä mahdollistaisi sen, että hoitaja pystyisi tarkemmin kertomaan päivästä ja vanhempi puolestaan paremmin vastaanottamaan tietoa.

Jos ois semmonen mahdollisuus, et siin vaihees, ku menee hakemaan lapsia, ni siel ois henkilökuntaa, niin paljon, et lapset olis viel hetken jonkun muun kanssa. Sit pystyis kaksin keskustelee sen kanssa kuka on ollu päivän lasten kanssa. Ja sitte, sen jälkee hakee lapset ja lähtee menee. H1

Yhdessä haastattelussa vanhemmat mainitsivat perhepäivähoidossa käytetyn reissuvihon. Reissuvihko menisi joka päivä kotiin niin, että hoitaja olisi kirjoittanut jonkun uuden maininnan lapsen päivästä. Vanhemmat kertoivat tämän edistävän sitä, että molemmat vanhemmat saisivat tasavertaisesti kuulla, miten lapsen arki päivähoitossa menee.

Mul tulee, mul tuli nyt mieleen vaan, sellanen just, et taas ku vertaa tähän näin, perhepäivähoitoon, ni sit taas siel oli esimerkiks joku reissuvihko, mist vähän aina ties et mitä päivän aikana on tehty. --- sitä kautta esimerkiks tieto siit päivästä kulkis esim. mulle, jos mä en pääse hakemaa. H2

Keskusteluyhteyden parantamisen ja reissuvihkoidean lisäksi, yksi vanhempi mainitsi infon yhdenmukaisuuden ja oikea-aikaisuuden hoitajien kesken. Vanhempi perusteli kommenttiaan sillä, että on saanut päiväkodilta informaatiota liian myöhään informaation sisältöön nähden ja sisältö on vaihdellut kertojan mukaan. Vanhemmat tarvitsevat päivähoitoa koskevan informaation aina ajoissa, sillä usein ne vaikuttavat perheen arkeen niin, että rutiineja tulee muuttaa.

Muutama viikko oli sellanen tilanne et he luuli et lappu on lähetty. Mut sit ei sitä tietoo ollukkaa. Sit se, vaimo, oli tuoli pihalla ja joku muu kerto et se on toises paikassa. H5

5.9 Mitä mieltä vanhemmat ovat tutustumiskäynnistä, alku- ja kasvatustutustumisesta sekä lapsen tutustumisesta ryhmään ennen päivähoitoa aloittamista

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, mitä mieltä vanhemmat ovat yhteistyössä käytettävistä menetelmistä. Tutustumiskäynti, alku- ja kasvatustutustukset sekä lapsen tutustuminen ryhmään ennen päivähoitoa aloittamista ovat menetelmiä, joiden avulla konkreettisesti toteutetaan vanhempien ja henkilökunnan välistä yhteistyötä. Päivähoitoa aloittamisen kehittämisen kannalta on tärkeää tietää, mitä mieltä vanhemmat ovat käytännöistä ja miten niitä heidän mukaansa voitaisiin kehittää tai jopa muuttaa kokonaan. Kasvatustyö toteutuu silloin, kun molemmat osapuolet pääsevät vaikuttamaan käytettäviin menetelmiin.

Tutustumiskäynti perheen kotona sain vanhemmilta ristiriitaista palautetta. Kaikki vanhemmat näkivät hyödyn hoitajan kannalta. Heidän mielestään on hyvä, että hoitaja näkee, mistä oloista lapsi tulee. Näin hän voi ymmärtää lasta paremmin ja vastata hänen tarpeisiinsa. Kotona käyminen nähtiin myös ainutlaatuisena mahdollisuutena tutustua lapseen ennen päivähoitoa aloittamista. Ainoastaan yhden vanhemman mainitsivat vierastavansa omaan kotiinsa tulemista.

Mun mielestä on niin tosi, tosi, on niinku kiva juttu. Et tutustutaan, nähdään, se koti, mistä tullaan ja sillä tavalla pystytään ehkä näkemään lapsi niinku omissa ympyröissä täällä sitten arjessa.--- Tosi kiva, et sellast yksilöllistä, kokee niinku sen, mä koen sen niinku arvokkaaks niinku. H1

Niin, se on varmaa lapsen kannalta ihan niinku hyvä juttu, just ku on se tuttu ympäristö ja sillee. Mut en mä tiedä niin, En mä oikee osaa sanoo. Jotenki taas sillee, et mä jotenki jollain tavalla vierastan et joku tulee meille. H2

Kahdessa haastattelussa vanhemmat mainitsivat, etteivät näe kotona käymisen etua lapsen kannalta. Vanhemmat miettivät, sekoittaisiko lapsi mitkä aikuiset kuuluvat minne, eivätkä oikein ymmärtäneet miten lapsi hyötyy siitä, että hoitaja tutustuu häneen ja perheeseen juuri lapsen kotona.

En sitä ehkä, lapsen kannalta, sitä hirveesti, tuskin nyt yhdestä kerrasta kuitenkaa hirveesti muistaa. H4

Kaikki vanhemmat kuitenkin ymmärsivät hyödyn hoitajan kannalta. Lisäksi yhdet vanhemmat kyseenalaistivat kaupungin resurssit toteuttaa tällaista menettelmää, pitkäjänteisesti.

Ei varmaa mikää huono ajatus. Mut, et, et jollain taval sit taas, must tuntuu et täl hetkel kaupungin on niin vähän rahaa, että tuskin sil ois resurssi, niinku jos käytännös. Teorias se olis ihan hyvä käytäntö. H3

Alkukeskustelusta ei syntynyt missään haastattelussa enempää keskustelua. Se nähtiin toimivana ratkaisuna ja kaikkien lasten aloituksen yhteydessä tällainen oli toteutettu. Kyseessä olevien perheiden alkukeskustelut oli järjestetty päiväkodilla tutustumisen yhteydessä. Vanhemmat pitivät tärkeänä hoitajien tutustumista lapseen ennen hoidon aloittamista ja kokivat tärkeäksi myös oman osansa tutustumisessa.

Säännölliset kasvat keskustelut saivat positiivista palautetta, vaikka kyseisten perheiden kanssa menettelmää ei ole vielä päästy toteuttamaan. Vanhemmat nostivat esille, että on tärkeää, että on mahdollisuus jutella lapsen kasvusta ja kehityksestä ajan kanssa. Yhdellä perheellä oli kokemusta vanhempien lasten kautta ja kertoivat menetelmän olleen toimiva.

Joo, no mul ei oo nyt hänen kans, mä just mietin et onks hänen aikana mahtanu olla kertaakaan. Et tietysti aikasemmin ton isomman lapsen kans on ollu.--- Ne oli must ihan hyvii. Hänki alotti silloin tosi pienenä, et tota se kuitenkin muuttuu se tarve tai tulee erilaiseks ku kasvaa. H4

Kuten jo aikaisemmin mainitsin, yhdessä haastattelussa nousi esille, että olisi hyvä jos keskusteluja olisi useammin. Vaikka kerran viikossa. Näin saataisiin kumppanuus aidommaksi ja tieto kulkemaan sujuvasti perheen ja kasvatushenkilökunnan välillä.

Pehmeän laskun aikana tapahtuva tutustuminen päiväkotiin ja ryhmään yhdessä vanhemman kanssa oli kaikkien perheiden mielestä hyvä toimintatapa. Vanhemmat näkivät hyvänä, että lapsi näkee uudet tilat ja ihmiset ensin oman vanhempansa kanssa. Näin hänellä on turvallinen aikuinen mukana. Tutustuminen nähtiin hyvänä myös siltä kannalta, että lapsi pääsee leikkimään uusien lasten kanssa oman vanhemman läsnä ollessa. Turvallisen aikuisen ollessa läsnä lapsi tutustuu uusiin ihmisiin ja tiloihin aktiivisemmin.

Ja hän oli silloin jopa vähän aikaa, sit ku mä olin ton johtajan kans keskustele-
mas, ni hän sit jopa leikki tuol noitten muitten lasten kans. H3

Kehitysehdotuksena, yhdessä haastattelussa tuli, että tutustuminen olisi koko
perheelle. Näin koko perhe tietäisi, missä lapsi viettää päivänsä. Tämä on mah-
dollista toteuttaa, kunhan molemmat vanhemmat pääsevät tulemaan paikalle
aamupäivällä, päiväkodin ollessa auki. Eräs isä oli todella pahoillaan, ettei ole
päässyt tutustumaan tiloihin muuta kuin vähän.

Mua harmittaa kato se, et tä on eka kerta ku mä kävelen tääl yli kymmenen as-
kelt. Vaimo vei silloin ekana päivänä, hän sai kierroksen ja mä oon ollu tos tuuli-
kaapis joka kerta. --- Toi tutustumiskäynti, ni ois hyvä olla koko perheelle. H5

6 TULOSTEN YHTEENVETO

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää miten päivähoiton aloittaminen on sujunut keväällä 2012, Paattisten päivähoitoyksikössä aloittaneen 2-4-vuotiaiden ryhmän vanhempien mielestä. Miten aloittaminen on vanhempien mielestä vaikuttanut lapseen, miten yhteistyöhenkilökunnan kanssa on sujunut ja mitä mieltä vanhemmat ovat yhteistyömenetelmistä. Haastattelin yhteensä seitsemän lapsen vanhempia, neljää äitiä ja neljää isää. Kaikkien vanhempien mielestä päivähoiton aloittaminen on sujunut hyvin ja yhteistyö henkilökunnan kanssa on ollut sujuvaa. Vanhemmat toivoivat lisää keskusteluhetkiä henkilökunnan kanssa, sekä tarkkuutta ja sujuvuutta yhteydenpitoon, myös ryhmäkoista heräsi keskustelua.

Ensimmäisen teeman, miten vanhemmat ovat kokeneet päivähoiton aloituksen, keskeisimpiä tuloksia oli, että tämän otoksen vanhempien jännittämiseen ei vaikuttanut se, että onko lapsi ollut ennen hoidossa vai ei. Kahdeksasta lapsesta kuusi oli ollut ennen perhepäivähoitossa. Aiempi hoitotausta tuotiin esille helpottavana tekijänä, vaikkakin molempien jännitystä kokeneiden vanhempien lapset olivat olleet ennen perhepäivähoitossa.

Pienen lapsen päivähoiton aloitus herättää vanhemmissa aina monenlaisia tunteita, kuten jännitystä ja syyllisyyttä. Aloittamista sävyttävät vanhempien omat ajatukset aikaisin aloitetusta päivähoitosta. Lisäksi se merkitsee perheelle aina suurta arkielämän muutosta. (Munter 2001, 35.) Arkielämän muutos, voi olla positiivinen tai negatiivinen. Eräs isä kuvasi päivähoiton aloittamista erittäin positiivisena, koska se helpottaa heidän omaa arkeaan niin paljon. Muutoksen myötä on lasten kanssa vietetty aika laadukkaampaa kuin ennen. Muutos voi olla myös negatiivinen, vanhempi voi ottaa syyllisyyden niin raskaasti, että alkaa itse voida huonosti. Näin kotona vietetty arki vaikeutuu (Munter 2001, 35). On siis yksilöllistä, miten lapsen päivähoiton aloittaminen vaikuttaa perheen arkeen.

Ryhmän koko nousi esiin niin negatiivisena kuin positiivisenakin tekijänä. Vanhemmat kokivat, että on helpompaa jättää lapsi, pieneen, kahdeksan lapsen ryhmään kuin kahdenkymmenen lapsen ryhmään. Toisaalta yhdet vanhemmat mainitsivat ryhmäkoon jännittäväksi tekijäksi, sillä se on suurempi kuin perhepäivähoitajalla. Ryhmäkoko onkin yksi varhaiskasvatuksen tärkeimmistä laatu kriteereistä. Suomessa ei ole määritelty ryhmän maksimi kokoa, mutta lasten ja aikuisten suhdeluku on määritelty laissa. Suhdeluvutkin ovat ääriarjoille venytettyjä, mikä vaatii ammattilaisilta oman työnsä osaamista ja taitojen täysimäärästä käyttöä lasten hyväksi. (Kalliala 2012, 157–158.) Vanhempien jännittäminen ei siis ole turhaa, mutta ammattitaitoisella ja sitoutuneella henkilökunnalla ryhmämuotoinen toiminta onnistuu. Jokaisen lapsen henkilökohtaisella varhaiskasvatussuunnitelmalla luodaan edellytykset lapsilähtöisen ja yksilöllisen kasvatuksen toteuttamiselle (Alasuutari 2010, 19). Päiväkotiryhmien tiimit ottavat varhaiskasvatussuunnitelmat mukaan oman toimintansa suunnitteluun ja huomioivat yksilölliset tavoitteet ja tarpeet mahdollisuuksien mukaan (Karila & Nummenmaa 2011, 63).

Toinen keskeinen tulos, ensimmäisestä teemasta oli, että vanhemmat kuvasivat päivähoiton aloituksen vaikutuksia lapseen pääsääntöisesti positiivisesti. Vanhemmat mainitsivat muun muassa puheenkehityksen, itsenäistymisen ja reippauden lisääntyminen positiivisiksi muutoksiksi. Mallioppimisen merkitys korostuu erityisesti pienten lasten kohdalla. Lapsi ottaa mallia muista lapsista ja aikuisista. Vaikutukset käytökseen voivat olla positiivisia tai negatiivisia. (Koivunen 2009, 42.) Päivähoitossa on monia erialaisia lapsia ja aikuisia, joilta ottaa mallia, näin arjen taitojen oppiminen tehostuu.

Lisäksi eräs äiti mainitsi positiiviseksi vaikutteeksi sen, että lapsi saa päivähoitosta säännöllisen päivärytmin, mikä helpottaa elämää kotona. Joskus päivähoito tarjoaa lapselle mahdollisuuden sellaiseen arkeen, mikä ei kotona ole mahdollista. Kotona voi olla stressiä, väsymystä tai muuta ongelmia, joiden takia vanhemman ja lapsen välinen vuorovaikutus kärsii. (Kanninen & Sigfrids 2012, 72.) Vanhemmat kokevat, että lapselle on tärkeää saada päivähoitosta siellä tarjotut puitteet. Säännöllinen arki, ruokailuineen ja nukkumisineen helpot-

taa perheiden arkea kotona ja tukee lapsen tasa-painoista kehitystä. Vanhempien mukaan lapsien säännöllinen arki päivähoidossa siirtyy myös kotielämään, helpottaen sitä huomattavasti.

Eräs äiti mainitsi lapsen olevan kotiin tullessaan väsynyt. Väsymys on yleinen seuraus päivähoiton aloittamisesta, sillä päivät ovat täynnä uusia ihmisiä ja toimintaa. (Kanninen & Sigfrids 2012, 71.) Negatiivisiksi asioiksi vanhemmat mainitsivat sisarusten välisen lisääntyneen kinastelun ja lapsen lisääntyneen aggressiivisuuden kotona. Aikaisemmat päivähoitotutkimukset antavat johdonmukaisen kuvan siitä, että varhain aloitettu päivähoito ei sinänsä vaaranna lapsen kehitystä tai vaikuta suoraan lapsen käytökseen negatiivisesti. Kuitenkin jos lapsen päivähoitopäivät venyvät liian pitkiksi 9-10-tuntisiksi, voivat ne stressata sekä lasta että vanhempaa. Näin heidän välinen vuorovaikutus voi kärsiä ja kiukkuisuus kotona lisääntyä. (Munter 2001, 40.)

Toisen teeman tarkoituksena oli selvittää, miten vanhemmat ovat kokeneet yhteistyön henkilökunnan kanssa. Tutkimuksessa selvisi, että vanhemmat ovat olleet tyytyväisiä henkilökunnan kanssa tehtävään yhteistyöhön. Vanhemmat kuvasivat henkilökunnan ammattitaitoisiksi ja helposti lähestyttäviksi. Henkilökunnan nopea reagointi vanhempien huomioihin ja toiveisiin koettiin tärkeänä osana laadukasta työtä. Lisäksi positiivista huomiota keskusteluissa sai koko perheen perheiltä ja henkilökunnan omat puhelinnumerot. Yhteistyötä hankaloittavina tekijöinä nähtiin se, että toinen vanhempi saa enemmän infoa kuin toinen ja se, että omia hoitajia ei aina näe tuonti- ja hakutilanteissa. Päivittäiset keskustelut ja pidemmät kasvatuskeskustelut nähtiin tärkeinä yhteistyömuotoina.

Päivittäiset keskustelut ovat nousseet myös Karilan (2006), tutkimuksessa esille. Päivittäisten tuonti- ja hakutilanteisiin liittyvien keskustelujen merkitys korostuu pienten ryhmässä. Ne ovat osa jokapäiväistä arkea. Päivittäisen keskustelun kautta, vanhemmat luovat kuvaa lapsen arjesta päivähoidossa. Tietoisella yhteistyöllä lapsen kahdesta mikroympäristöstä voi muodostua aito yhtenäinen kasvuympäristö. (Karila 2006, 102–103.) Alasuutarin (2010), tutkimuksessa selvisi, että vanhemmat toivovat keskusteluilta aitoa kohtaamista henkilötasolla. Niin, että vanhempi pääsee osalliseksi keskusteluun ja tulee aidosti kuulluksi.

Työntekijä mahdollistaa vanhemman kohtaamisen henkilötasolla, kun hän on aidosti kiinnostunut lapsesta ja tehtävästä yhteistyöstä sekä on kiinnostunut ja arvostaa vanhemman tietoja lapsesta. (Alasuutari 2010, 69.) Päivittäisiin kohtaamisiin, tulee kiinnittää huomiota, antaa se hetki vanhemmalle, kuulla häntä ja ketoa hänelle lapsen päivästä. Näin aito, luottamuksellinen suhde mahdollistuu.

Kolmannessa teemassa tarkoituksena oli saada vanhemmilta kehitysehdotuksia, miten parantaa yhteistyökäytäntöjä. Ainoastaan kahdessa haastattelussa sain konkreettisia kehitysehdotuksia. Muissa haastatteluissa oltiin tyytyväisiä nykyisiin yhteistyö muotoihin. Kalliala (2012) ottaa teoksessaan, esille liian vähän vaativat vanhemmat. Suomessa, tehdään paljon tyytyväisyyskyselyjä, niiden tulokset ovat käytännössä aina, että kaikki on hyvin. Vanhemmat eivät usein tiedä, mitä kaikkea varhaiskasvatuksen tulisi sisältää ja näin ollen tietämättään tyytyvät monesti vähempään. (Kalliala 2012, 171–175.) Samaa havaitsin omassa tutkimuksessani. Haastattelemi vanhemmat ovat tyytyväisiä, siihen mitä saavat, eivätkä suuremmin kyseenalaista toimintaa. Osa vanhemmista on taas selkeästi tietoisempia omista oikeuksistaan ja toisaalta myös aktiivisesti kyseenalaistavat ja kertovat ehdotuksiaan. Näitä vanhempia on kuitenkin, tutkimukseni mukaan, murto-osa.

Kehitysehdotuksina tuli aikuisten välinen hetki ennen lapsen kohtaamista hakutilanteessa. Perusteluina oli, että näin vanhemmat ja henkilökunnan edustaja ehtisivät keskustella päivästä hetken, eikä tilanne olisi vain ohimenevä yritys vaihtaa kuulumisia. Toive perustuu samaan periaatteeseen, kuin edellä mainitsemani päivittäisten keskustelujen merkitys. Nämä pienet hetket ovat areena päivittäiselle keskustelulle. Samaan toiveeseen liittyi myös, että oman ryhmän aikuinen olisi aina mukana tuonti- ja hakutilanteissa. Perhelähtöisiä käytäntöjä noudattavissa päiväkodeissa, yhteistyö perheen kanssa nähdään kaiken muun toiminnan pohjana. Tällaisissa päiväkodeissa työaika- ja tilajärjestelyt järjestettiin niin, että vanhempien kanssa tehtävälle yhteistyölle luotiin hyvät olosuhteet. (Hujala, ym. 2007, 120–121.) Tällainen yhteistyömuoto olisi mahdollinen, jos henkilökuntaa olisi riittävästi päivän kaikkiin vuoroihin. Tämän hetkisen taloudellisen laskusuhdanteen aikana, tämän kaltaiset uudistukset ovat harvinaisia. Kui-

tenkin voidaan kiinnittää huomiota niihin pieniin hetkiin, mitä vanhempien kanssa keskustellaan.

Yksi ehdotus yhteydenpidon tehostamiseksi oli reissuvihko, vihossa kulkisi viestit kodista päiväkotiin ja toisin päin. Se mahdollistaisi, molemmille vanhemmille saman infon, kun harvoin molemmat tulevat hakemaan lasta. Kaukoluodon (2010) toteuttamassa tutkimuksessa oli yhtenä osana reissuvihkokokeilu. Reissuvihon tarkoituksena oli parantaa työntekijöiden ja vanhempien lasta koskevaa vuorovaikutusta ja viestintää. Päiväkodissa sinne, kirjoitettiin viestejä ja vanhemmille ja kotona vanhemmat voisivat kirjoittaa sinne viestejään henkilökunnalle. Kokeilu oli otettu hyvin vastaan. Reissuvihko nähtiin vanhempien ja työntekijöiden kannalta hyväksi informaatiovälineeksi. Vihon etuna pidettiin sitä, että sen kautta vanhempien välittämät viestit tulevat hyvin tietoon koko tiimille. Näin se tehostaa koko tiimin tietoisuutta jokaisesta lapsesta. (Kaukoluoto 2010, 182–183.) Reissuvihkokokeilua voisi toteuttaa päiväkodissa ja luoda oman mallinsa toteuttaa menetelmää.

Neljännän teeman tarkoituksena oli selvittää, mitä mieltä vanhemmat ovat päivähoidossa käytettävistä menetelmistä tutustumiskäynnistä, alku- ja kasvatuskeskusteluista sekä lapsen tutustumisesta ryhmään ennen päivähoidon aloittamista. Kyseisen ryhmän kohdalla mainituista menetelmistä oli käytetty, tutustumista ryhmään ennen päivähoidon aloittamista ja alkukeskustelu päiväkodilla tutustumisen yhteydessä. Muista menetelmistä he muodostivat kuvan kertomani sekä omien mielikuviansa perusteella.

Tutustumiskäynti ja alkukeskustelu perheen kotona nähtiin hoitajan kannalta hyvänä toimintamuotona. Vanhemmat korostivat, että hoitajan on hyvä nähdä mistä lähtökohdista lapsi tulee ja pitivät yksilöllistä tutustumista arvokkaana. Kahdet vanhemmista eivät nähneet tutustumiskäynnin tarpeellisuutta lapsen kannalta. Vanhemmat ajattelivat, että lapsi ei muista uutta hoitajaa yhden kerän jälkeen. Toinen huomio oli, että lapsi voisi sekoittaa minne kyseiset aikuiset kuuluvat. Koti on lapselle turvallisinta paikkaa tutustua uuteen aikuiseen, tämän takia koti on usein paras paikka ensimmäiselle kasvatuskeskustelulle. Lapsi uskaltaa ottaa enemmän kontaktia uuteen aikuiseen, kun ympärillä on tuttu ym-

päristö ja oma turvallinen aikuinen. Samalla kasvattaja havainnoi lasta tämän luonnollisessa ympäristössä, tietämys auttaa hoitajaa toimimaan tarkoituksenmukaisella tavalla, lapsen tullessa päivähoitoon. (Kaskela & Kekkonen 2006, 42.) Kaikki yhteistyö, mitä käydään henkilökunnan ja vanhempien välillä, on lapsen parhaaksi. Kotona tapahtuva tutustuminen antaa vanhemmalle erityislaatuisen tilaisuuden kertoa lapsesta, omassa kotona, aidosti kiinnostuneelle ihmiselle (Kanninen & Sigfrids 2012, 138). Kotona käytävä tutustumiskäynti siis parantaa lapsen asemaa päivähoiton aloituksessa. Hän on jo nähnyt uuden aikuisen ja lisäksi hoitaja tuntee jo hieman lapsen tapoja ja persoonaa. Näin tutustuminen päiväkotiin ja uusiin lapsiin helpottuu.

Alkukeskustelu ei herättänyt vanhemmissa kovinkaan paljon keskustelua. Kaikki kokivat sen hyväksi käytännöksi, näkivät tutustumisen tärkeänä. Säännölliset kasvatust keskustelut vanhemmat kokivat hyväksi ja tarpeellisiksi. Eräs vanhempi toivoi, että pidempiä keskusteluhetkiä olisi useammin, vaikka kerran kuussa. Päivähoitossa kasvatust keskustelut määritellään virallisiksi palavereiksi. Niitä järjestetään, jotta saadaan tehtyä jokaisen lapsen hoito- ja kasvatust suunnitelma sekä myöhemmissä tapaamisissa täydennettyä sitä. Lisäksi kasvatust keskustelut ovat areenoja, joissa huolen aiheita voidaan käsitellä ja tehdä suunnitelmia tilanteiden parantamiseksi. (Koivunen 2009, 171.) Tietoiset ja tavoitteelliset päivittäiset keskustelut ovat avain toimivaan yhteistyökulttuuriin jokapäiväisellä tasolla. Kuten edellä mainitsin, on päivittäisen keskustelujen toimiminen tärkeää, jotta kumppanuus toteutuu.

Kaikki haastateltavien lapset olivat tutustuneet ryhmään ennen päivähoiton aloittamista. Tutustumisjakson pituus vaihteli päivästä viikkoon. Vanhemmat kokivat tutustumisen tärkeäksi ja pitivät tärkeänä, että oma turvallinen aikuinen on mukana tutustumisessa. Toive tutustumiskäynnin parantamiseksi oli, että tutustuminen järjestettäisiin koko perheelle. Näin perheen kaikki jäsenet tietäisivät, missä lapsi viettää päivänsä. Pehmeä laskun aikana tapahtuva tutustuminen ryhmään on lapselle tärkeää, jotta hänen päivähoiton aloittamisesta tulee turvallinen ja helppo (Munter 2001, 58). Päivähoitoon tutustuminen on lapsen edun mukaista, kyseistä käytäntöä toteutetaan, jotta lapsi saa mahdollisuuden

turvalliseen suhteeseen uuden aikuisen kanssa. Vanhemman rooli tutustumisessa on olla lapsen tukena, olla läsnä, jotta lapsen on mahdollista turvallisesti tutustua uuteen ympäristöön. (Kanninen & Sigfrids 2012, 144–145.) Tutustumisen tarkoitus ei siis ole olla vanhempien tutustumista, vaan lasten. Vanhemmat ovat tervetulleita tutustumaan päivähoitoon ja tiloihin lasta tuodessaan tai hakessaan. Tämä mahdollistaa koko perheen tutustumisen päiväkodin ympäristöön ja henkilökuntaan.

7 ARVIOINTI

7.1 Tutkimuksen onnistuminen ja merkitys sosionomin työlle päiväkodissa

Tutkimukseni tavoitteena oli selvittää Paattisten päivähoitoyksikössä, keväällä 2012, aloittaneen 2-4-vuotiaiden ryhmän vanhempien kokemuksia ja toiveita päivähoiton aloittamisesta. Tarkoituksena oli myös selvittää, miten vanhemmat ovat kokeneet yhteistyön henkilökunnan kanssa ja miten sitä heidän mielestään tulisi kehittää. Lisäksi tarkoituksena oli selvittää mitä mieltä vanhemmat ovat tutustumiskäynnistä, alku- ja kasvatuskeskusteluista sekä lapsen tutustumisesta ryhmään ennen päivähoiton aloittamista.

Valitsin aineistonkeruu menetelmäksi teemahaastattelun. Haastattelulla saa enemmän aitoja kommentteja ja kehitysehdotuksia, kuin pelkällä kyselylomakkeella. Haastattelut onnistuivat hyvin. Vanhempien persoonallisista eroista johtuen, jotkut haastattelut kestivät vähemmän aikaa, kuin toiset. En pilotoinut haastatteluani kenelläkään. Ainoastaan minä sekä päiväkodin johtaja hyväksyimme sen. Jälkikäteen ajatellen se olisi kannattanut pilotoida. Näin haastattelurunko olisi mahdollisesti saatu vielä paremmin antamaan vastauksia tutkimuskysymyksiin. Sain kuitenkin kaikista haastatteluista vastauksia jokaisen teemaan. Koen valitseneeni oikean aineistonkeruumenetelmän kohderyhmääni nähden.

Koin teemoittelun luonnolliseksi ratkaisuksi teemahaastattelun aineiston analyysiksi. Teemoittelu toimi hyvin, sillä sain koottua vanhempien vastaukset tiiviiksi yhteenvedoksi, josta minun oli hyvä lähteä tekemään tulkintoja ja peilauksia tietoperustaan ja aiempiin tutkimuksiin. Erityisesti koin, että teemoittelu toimi hyvin neljännen teeman aineiston analyysiin. Teemoittelulla sain eroteltua kehitysehdotukset erilleen muusta aineistosta.

Sain tutkimuksessani vastaukset kaikkiin tutkimuskysymyksiini. Tutkimusraporttini tulee olemaan, Paattisten päivähoitoyksikölle väline, jolla voidaan ottaa van-

hempien toiveet yhteistyöstä huomioon. Siihen voi aina palata ja samankaltaisen tutkimuksen voi tehdä uudestaan, esimerkiksi isommalla otoksella.

Tutkimus tukee sosionomin työtä päiväkodissa. Koen, että sosionomin vahvuus päiväkodissa tehtävässä työssä on nimenomaan perheiden kanssa tehtävä yhteistyö. Koulutuksemme antaa menetelmiä ja kokemusta vanhempien kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Sosionomi voi olla ollut harjoittelussa lukuisissa erilaisissa paikoissa, missä tehdään työtä aikuisten asiakkaiden kanssa. Tutkimukseni antaa lastentarhan opettajana toimivalle sosionomille kehitysehdotuksia, parantaa vanhempien ja työntekijöiden välistä kumppanuutta. Sosionomin erityisosaaminen pääsee näin vielä paremmin esiin päivähoidon muuttuvassa maailmassa.

7.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksen luotettavuuden arvioiminen koostuu, tutkimuksen reliabiliteetista ja validiudesta. Tutkimuksen reliabiliteetti, eli toistettavuus, tarkoittaa sitä, että jos sama tutkimus toistetaan ovatko tulokset samat. Validiudella tarkoitetaan sitä, mittaako tutkimus sitä, mitä halutaan. Saadaanko käytetyillä menetelmillä vastaukset niihin kysymyksiin mitä on asetettu. (Metsämuuronen 2006, 56.) Tutkimukseni otanta oli kahdeksan vanhempaa. Aineistoni on liian pieni, siihen nähden, että siitä tehtäisiin yleistyksiä koskien kaikkia päivähoidossa olevien lasten vanhempia. Näin ollen, ei voida olla varmoja tuloksia toistamalla tutkimuksen uudelleen. Tutkimukseni oli validi, sillä sain vastauksen kaikkiin tutkimuskysymyksiini, aineistonkeruumenetelmäni oli oikein valittu ja muotoiltu.

Tutkimuksen eettisyys on tärkeä osa tutkimuksen arviointia. Tutkimuksen peruskriteerinä on ihmisarvon kunnioitus, se näkyy tutkimuksen tekemisessä tutkimukseen osallistuvien ihmisten itsemääräämisoikeuden takaamisena. (Hirsjärvi, ym. 2008, 23–25.) Kaikki vanhemmat osallistuivat tutkimushaastatteluihin vapaaehtoisesti. Vanhemmilla oli mahdollisuus myös jäädä pois tutkimuksesta, kuten yksi perhe päättikin. Saatekirjeessä vanhemmille kerrottiin, että haastattelussa kerrottava tieto on vain minun ja heidän välistä. Raportissani kuvaan

vanhempia koodeilla, joista heitä on mahdotonta tunnistaa. Lisäksi tein vanhemmille selväksi, että myöskään haastatteluissa mainitut lasten nimet eivät tule julki, vaan ne korvataan sanalla lapsi. Näillä toimenpiteillä turvasin tutkimukseni eettisyyden.

8 POHDINTA

Tutkimus tuotti arvokasta tietoa vanhempien kokemuksista päivähoiton aloittamisesta. Aihetta on aiemmin tutkittu yhdistettynä kasvatuskumppanuuden toteutumiseen, mutta aloitus itsessään ja vanhempien kokemus siitä on Suomessa jäänyt vähälle huomiolle. Suomessa päivähoiton laatuun kiinnitetään huomiota ja sitä ohjataan monin eri menetelmin eri tasoilla. Ohjaus takaa kaikille Suomalaisille perheille ja lapsille mahdollisimman yhtäläiset varhaiskasvatuspalvelut. Varhaiskasvatus ja päivähoito ovat esiintyneet viimeaikoina julkisuudessa huonossa valossa. Päiväkoteja kritisoidaan liian vähästä henkilökunnasta ja siitä, että ryhmäkoot ovat liian isoja. Molemmat julkisuudessaakin näkyneet teemat nousivat esille vanhempien kehittämis ehdotuksissa.

Vanhemmille on tärkeää, että heidän lapsellaan on turvallinen hoitopaikka. Turvallisuuden takaa riittävä henkilöstö lapsimäärän nähden. Suomessa maksimiryhmäkoko ei ole määritelty. Ryhmien kokoa säädellään lasten ja aikuisten välisenä suhdelukuna. Tämä herättää keskustelua ja monet ovat sitä mieltä, että maksimiryhmäkoko tulisi asettaa. Suhdeluvun käyttö antaa päiväkodeille varaa muokata ryhmien kokoa ja aikuisten määrää joustavammin, kuin määritelty lasten maksimimäärä. Tämä mahdollistaa sen, että eri päiväkodeissa voi olla erikokoisia ryhmiä erimäärällä aikuisia. Mitä enemmän aikuisia on, sitä paremmat ovat vanhempien ja väliset yhteistyömahdollisuudet.

Tutkimuksessani selvisi, kuten aikaisemminkin on todettu, että vanhemmille päivittäiset keskustelut ovat merkityksellisiä ja niiden laatu määrittelee vanhempien luottamusta päiväkodin toimintaan. Vanhempien toive on, että oman ryhmän aikuinen olisi päiväkodissa lasta tuotaessa ja haettaessa. Tämä ei onnistu, jos ryhmässä on liian vähän aikuisia. Päiväkodin henkilöstöresurssit jakautuvat päivän aikana niin, että keskellä päivää on eniten henkilökuntaa, kun on eniten lapsiakin. Aamuisin ja iltapäivisin on vähemmän henkilö kuntaa, kun lapsiakin on vähemmän, näin keskusteluihin ei aina löydy niiden tarvitsemaa aikaa ja paikkaa. Perhelähtöisessä päiväkodissa henkilöstöresurssien jakautumiseen

vaikuttaa myös se, että millä keinoin saadaan parhaat yhteistyö toimimaan niin, että se mahdollistaa aidon kumppanuuden.

Päiväkoteja on erilaisia ja perheitä on erilaisia. Kumppanuutta ja sen rakentamista päivähoidon aloittamisesta lähtien tulee tarkastella, jokaisen perheen kannalta erikseen. Perheillä on eri odotuksia ja vaatimuksia päivähoidon suhteen, ne muokkautuvat vanhempien oman historian mukaan. Perheiden yksilöllisyyden takia ei voida määritellä yhtä oikeaa tapaa hoitaa päivähoiton aloitusta. Päiväkodin henkilökunnan tulisi panostaa perheiden yksilölliseen tukemiseen päivähoiton aloittamisen yhteydessä. Henkilökunnan tulisi tutustua jokaiseen perheeseen vähän paremmin ja yhdessä perheen kanssa sopia alkavan yhteistyön muodot. Näin kaikki perheet ja lapset saisivat ansaitsemansa huomion. Tutkimukseni tulosten pohjalta voisi lähteä kehittämään päiväkotiin mallia päivähoiton aloittamisesta. Mallissa olisi konkreettisia ohjeita sekä henkilökunnalle että perheelle. Näin saataisiin yhteistyö toimimaan paremmin ja tehostettaisiin sen merkitystä aloituksen yhteydessä, siitä yhteistyö alkaa.

LÄHTEET.

- Alasuutari, M. 2010. Suunniteltu lapsuus, keskustelut lapsen varhaiskasvatuksesta päivähoitossa. Tampere:Vastapaino.
- Alasuutari, M. 2004 Kuka lasta kasvattaa? 2. painos. Helsinki:Gaudeamus.
- Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. 4., uudistettu painos. Tampere:Vastapaino.
- Bronfenbrenner, U. 1973. Lapsuuden kaksi maailmaa. Helsinki:Tammi.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu, teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki:Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Hujala, E.; Puroila, A-M.; Parrila, S. & Nivala. 2007. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Hyvin-kää:T-print.
- Järvinen, M.; Laine, A. & Hellman-Suominen, K. 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Helsinki:Kirjapaja.
- Kalliala, M. 2012. Lapsuus hoidossa? Aikuisten päätökset ja lasten kokemukset päivähoitossa. Helsinki:Gaudeamus
- Kananen J. 2010 Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä : JAMK.
- Kananen J. 2008. Kvali. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: JAMK
- Kanninen K. & Sigrids, A. 2012. Tunne minut! Turva ja tunteet lapsen silmin. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Karila, K. 2006. Kasvatuskumppanuus vuorovaikutussuhteena. Teoksessa Karila, K.; Alasuutari, M.; Hännikäinen, M.; Nummenmaa.; A. & Rasku-Puttonen, H. 2006. Kasvatusvuorovaikutus. Vaajakoski:Gummerus, 91-110.
- Karila, K. & Nummenmaa, A. 2011. Ammatilliset keskustelut varhaiskasvatuksessa. Helsinki:WSOYpro.
- Karila, K.; Kinon, J. & Virtanen, J. 2001. Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia. Jyväskylä:PS-kustannus
- Kaskela, M. & Kekkonen M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta – opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Kaukoluoto, E. 2010. Onko varhaisentuen päiväkotiki mahdollinen? Tutkimus varhaiskasvatuksen yhteisöllisestä kehittämisestä. Helsinki:Yliopistopaino.
- Keltikangas-Järvinen, L. 2012. Pienen lapsen sosiaalisuus. Helsinki: WSOY.
- Kiesiläinen, L. 2001. Vuorovaikutus ammattina. Teoksessa Helenius, A.; Karila, K.; Munter, H.; Mäntynen, P. & Siren-Tiusanen, H. 2001. Pienet päivähoitossa. Alle kolmivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen perusteita. 1. painos. Juva: WS Bookwell Oy, 254-270.
- Koivula, M. 2004. Vanhempien kokemuksia perhetyöstä päiväkodissa. Teoksessa Keskinen S. & Virjonen H. (toim.) 2004. Vanhemmuuden ja lapsen kasvun tukeminen päivähoitossa. Tampere: Tammerpaino Oy, 73-105.

Koivunen P. 2009. Hyvä päivähoito. Työkaluja Sujuvaan arkeen. Jyväskylä: PS-kustannus

Korhonen, R.; Rönkkö, M. & Aerilia, J. (Toim.). 2010. Pienet oppimassa. Kasvatuksellisia näkökulmia varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen. Turku: Uniprint.

Laki lasten päivähoitosta 25.3.1983/304

Lasten päivähoito, esiopetus ja leikkitoiminta. Turku.fi > Kasvatus ja opetus > Lasten päivähoito, esiopetus ja leikkitoiminta. viitattu 10.9.2012

Lyyra, V. 2004. Vanhemmuutta vahvistavia keskusteluja päivähoitossa – perheterapeuttisia näkökulmia kasvatuskumppanuuteen. Teoksessa Keskinen S. & Virjonen H. (toim.) 2004. Vanhemmuuden ja lapsen kasvun tukeminen päivähoitossa. Tampere: Tammerpaino Oy, 73-105.

Mahkonen, S. 2012. Päivähoito ja laki. Helsinki:Edita.

Metsämuuronen, J. 2001. Laadullisen tutkimuksen perusteet. 2., tarkistettu painos. Helsinki:Methelp Ky.

Metsämuuronen, J. 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Helsinki:Methelp.

Mikkola, P. & Nivalainen, K. 2009. Lapselle hyvä päivä tänään – näkökulmia 2010-luvun varhaiskasvatukseen-. Saarijärvi:Offset Oy

Munter, H. 2001. Lapsi aloittaa päivähoiton. Teoksessa Helenius, A.; Karila, K.; Munter, H.; Mäntynen, P. & Siren-Tiusanen, H. 2001. Pienet päivähoitossa. Alle kolmivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen perusteita. 1. painos. Juva: WS Bookwell Oy, 35-64.

Tuomi, J. & Sarajärvi A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5.,uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Turun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma, 2005. Turun kaupunki sosiaalitoimi. Turku.fi > Etusivu > Kasvatus ja opetus > Lasten päivähoito, esiopetus ja leikkitoiminta > varhaiskasvatus > Turun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma. Viitattu 10.9.2012.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 2005. Stakes. Etusivu > Lait ja oppaat > Varhaiskasvatus ja päivähoito > Linjaavat asiakirjat ja suunnitelmat > Vasu- asiakirja > Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Viitattu 10.9.2012.

Varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista.
<http://pre20031103.stm.fi/suomi/pao/julkaisut/kasvatus/varkasv.htm> Viitattu 10.9.2012.

Saatekirje vanhemmille

Hei!

Olen Henna Virtanen, sosionomiopiskelija Turun ammattikorkeakoulusta. Teen viimeistä kuuden viikon harjoitteluani Villivadelmissa, takana neljä viikkoa ja edessä vielä kaksi. Samalla teen opinnäytetyötäni liittyen päivähoiton aloittamiseen, siihen liittyviin tunteuksiin ja kokemuksiin.

Teen haastattelututkimuksen, jolla pyrin selvittämään mitkä päivähoiton aloittamisen yhteydessä käytettävät menetelmät toimivat ja mitä tulisi kehittää. Samalla selvitän miten perheet ovat kokeneet päivähoiton aloittamisen ja miten lapset ovat sopeutuneet päivähoitoon.

Pyydänkin Teidän perhettänne haastateltavakseni, sillä lapsenne on juuri aloittanut päivähoiton ja näin asia on Teille ajankohtainen. Haastattelujen muistiinpanot ovat vain minun käytössäni ja ne tehdään anonyymisti (ketään perhettä tai lasta ei voi tunnistaa työstäni). Tutkimukseni tarkoituksena on auttaa päivähoiton henkilökuntaa kehittämään päivähoiton aloittamiseen liittyviä käytäntöjä.

Tarkoitukseni ja toiveeni olisi tehdä haastattelu Teidän kotonanne, sillä se vastaa usein päivähoiton aloittamisen yhteydessä käytävää tutustumiskäyntiä. Jos tämä ei kuitenkaan sovi voimme järjestää haastattelun myös päiväkodilla. Haastattelu kestää puolesta tunnista tuntiin. Tavoitteenani on tehdä kaikki haastattelut 18.5.2012 mennessä kuitenkin viimeistään 30.5.2012.

Toivottavasti osallistutte, jotta saisimme arvokasta tietoa, miten kehittää palvelujamme. Liitteenä on haastattelurunko, ennen haastattelua tutustuttavaksi ja täytettäväksi.

Haastattelu: Missä _____

Milloin _____

Yhteistyötä odottaen Henna Virtanen

Haastattelurunko

Haastattelurunko

Teema 1. Miten päivähoiton aloittaminen on sujunut?

- Millaisia tuntemuksia teillä on päivähoiton aloittamisesta?
- Onko ollut ongelmia päivähoiton aloittamisen yhteydessä?
- Millaisina lapset kokevat päivänsä päivähoitossa, miten kuvailevat päiväänsä hoidossa?
- Miten päivähoiton aloittaminen on vaikuttanut lapseen? Positiivista / negatiivista?

Teema 2. Millaisia yhteistyömuotoja on ollut hoitohenkilökunnan kanssa?

- Miten yhteistyö henkilökunnan kanssa sujuu?
- Millaista yhteistyötä kaipaisitte lisää?
- Mitä voitaisiin muuttaa tai kehittää?
- Mihin olette tyytyväisiä, mikä toimii hyvin?

Teema 3. Mitä mieltä olette seuraavista toimintakäytännöistä?

- *Tutustumiskäynti kotiin, ennen päivähoiton aloittamista.* (Tutustutaan lapseen ja lapsi tutustuu tulevaan hoitajaansa hänelle tutussa ympäristössä.)
- *Alkukeskustelu.* Tutustutaan lapseen, hänelle tärkeisiin asioihin, hänen päivänsä kulkuunsa ja perheen toiveisiin hoidosta. Samalle kerrotaan päivähoiton arkipäivään liittyvistä asioista. Toteutetaan päiväkodilla tai tutustumiskäynnillä kotona.
- *Säännölliset kasvatuskeskustelut.* Oman ryhmän aikuinen ja vanhemmat keskustelevat ajan kanssa lapsen päivähoiton kulusta sekä lapsen kehityksestä.
- *Lapsen tutustuminen ryhmään ennen aloittamista.* Lapsi tulee vanhempien kanssa tutustumaan tulevaan ryhmäänsä.

Haastattelut vanhemmat koodeina

Haastattelu 1(H1) isä ja äiti

Haastattelu 2 (H2) isä ja äiti

Haastattelu 3 (H3) Isä ja äiti

Haastattelu 4 (H4) äiti (yksinhuoltaja)

Haastattelu 5 (H5) isä

4 isää, 4 äitiä